

Yr Efengyl am Deyrnas Dduw

Hi YW'r ateb!

A ydych yn sylweddoli i Iesu ddweud na all y diwedd ddod hyd nes y pregethir Teyrnas Dduw i'r byd yn dystiolaeth?

“Bydd y blaid hefyd yn trigo gyda'r oen ... Ni wnânt niwed na difrod ar fy holl fynydd sanctaidd, oherwydd bydd y ddaear yn llawn o wybodaeth yr Arglwydd fel y mae'r dyfroedd yn gorchuddio'r môr.” (Eseia 11:6,9)

Gan

Bob Thiel, Ph.D.

Yr Efengyl am Deyrnas Dduw

Hi YW'r ateb!

Gan Bob Thiel, Ph.D.

Copyright ©2016/2017/2018/2019/2022/2025/2026 by Nazarene Books.
Edition 3.0. Booklet produced for the Continuing Church of God and
Successors, a corporation sole. P.O. Box 109, Grover Beach, California,
93483, U.S.A. ISBN: 978-1-63660-113-7.

Pam na all dynolryw ddatrys ei phroblemau?

**A wyddoch chi fod y pethau cyntaf a'r pethau olaf y mae'r Beibl yn
dangos i Iesu bregethu amdanynt yn ymwneud ag efengyl Teyrnas
Dduw?**

**A wyddoch chi mai Teyrnas Dduw oedd pwyslais yr apostolion a'r rhai
cyntaf a'u dilynodd?**

**Ai person Iesu yw Teyrnas Dduw? Ai Iesu'n byw ei fywyd ynom ni yn awr
yw teyrnas Dduw? Ai rhyw fath o deyrnas wirioneddol yn y dyfodol yw
Teyrnas Dduw? A wnewch chi gredu'r hyn y mae'r Beibl yn ei ddysgu?**

**Beth yw teyrnas? Beth yn union yw Teyrnas Dduw? Beth y mae'r Beibl
yn ei ddysgu? Beth a ddysgodd yr eglwys Gristnogol gynnar?**

**A ydych yn sylweddoli na all y diwedd ddod hyd nes y pregethir Teyrnas
Dduw i'r byd yn dystiolaeth?**

*Mae'r ffotograff ar y clawr blaen yn dangos oen yn gorwedd gyda blaidd, fel y'i
cyfansoddwyd gan Burdine Printing and Graphics. Mae'r ffotograff ar y clawr cefn
yn rhan o adeilad gwreiddiol y Church of God yn Jerwsalem, a dynnwyd yn 2013
gan Dr. Bob Thiel.*

CYNNWYS

1. A oes gan ddynoliaeth yr atebion? p. 4
2. Pa Efengyl a bregethodd Iesu? p. 9
3. A oedd y Deyrnas yn hysbys yn yr Hen Destament?
p. 20
4. A ddysgodd yr Apostolion Efengyl y
Deyrnas? p. 26
5. Dysgodd ffynonellau y tu allan i'r Testament Newydd
am Deyrnas Dduw. p. 35
6. Mae eglwysi Groegaidd-Rufeinig yn dysgu bod y
Deyrnas yn Bwysig, Ond... p. 55
7. Pam Teyrnas Dduw? p. 62
- Gwybodaeth Gyswllt* p. 69

Sylwer: Cyfieithiad o'r fersiwn Saesneg gan ddeallusrwydd artifisial
yw'r llyfr hwn, a dyna pam nad yw rhai ymadroddion o bosibl yn
adlewyrchu'r gwreiddiol yn llawn, ond y gobaith yw eu bod yn agos ato.
Mae'r fersiwn Saesneg ar gael am ddim ar-lein yn www.ccog.org.

1. A oes gan ddynoliaeth yr atebion?

Mae'r byd yn wynebu llawer o broblemau.

Mae llawer o bobl yn newynu. Mae llawer o bobl yn cael eu gormesu. Mae llawer o bobl yn wynebu tlodi. Mae llawer o genhedloedd mewn dyled ddifrifol. Mae plant, gan gynnwys rhai heb eu geni, yn wynebu cam-drin. Mae clefydau sy'n gwrthsefyll cyffuriau yn peri pryder i lawer o feddygon. Mae gan ddinasoedd diwydiannol mawr aer sy'n rhy lygredig i fod yn iach. Mae amryw wleidyddion yn bygwth rhyfel. Mae ymosodiadau terfysgol yn dal i ddigwydd.

A all arweinwyr y byd ddatrys y problemau sy'n wynebu dynoliaeth?

Mae llawer yn credu hynny.

Agenda Gyffredinol Newydd

Ar 25 Medi 2015, ar ôl prif araith gan y Pab Ffransis o'r Fatican, pleidleisiodd 193 o genhedloedd y Cenhedloedd Unedig (CU) i weithredu'r "17 Nod Datblygu Cynaliadwy" a elwid weithiau yn Agenda Gyffredinol Newydd. Dyma 17 nod y Cenhedloedd Unedig:

Nod 1. Rhoi diwedd ar dlodi ar bob ffurf ym mhob man

Nod 2. Rhoi diwedd ar newyn, sicrhau diogeledd bwyd a gwell maeth, a hyrwyddo amaethyddiaeth gynaliadwy

Nod 3. Sicrhau bywydau iach a hyrwyddo lles i bawb ym mhob oed

Nod 4. Sicrhau addysg o safon sy'n gynhwysol ac yn deg, a hyrwyddo cyfleoedd dysgu gydol oes i bawb

Nod 5. Cyflawni cydraddoldeb rhywiol a grymuso pob merch a geneth

Nod 6. Sicrhau bod dŵr a glanweithdra ar gael i bawb a'u rheoli'n gynaliadwy

Nod 7. Sicrhau bod ynni fforddiadwy, dibynadwy, cynaliadwy a modern ar gael i bawb

Nod 8. Hyrwyddo twf economaidd parhaus, cynhwysol a chynaliadwy, cyflogaeth lawn a chynhyrchiol, a gwaith gweddus i bawb

Nod 9. Adeiladu seilwaith cadarn, hyrwyddo diwydiannu cynhwysol a chynaliadwy, a meithrin arloesedd

Nod 10. Lleihau anghydraddoldeb o fewn gwledydd a rhyngddynt

Nod 11. Gwneud dinasoedd ac aneddiadau dynol yn gynhwysol, yn ddiogel, yn gadarn ac yn gynaliadwy

Nod 12. Sicrhau patrymau defnyddio a chynhyrchu cynaliadwy

Nod 13. Cymryd camau brys i fynd i'r afael â'r newid yn yr hinsawdd a'i effeithiau

Nod 14. Gwarchod a defnyddio'r cefnforoedd, y moroedd a'r adnoddau morol yn gynaliadwy er datblygu cynaliadwy

Nod 15. Diogelu, adfer a hyrwyddo defnydd cynaliadwy o ecosystemau tir, rheoli coedwigoedd yn gynaliadwy, mynd i'r afael â diffeithdiro, atal a gwrthdroi diraddiad tir, ac atal colli bioamrywiaeth

Nod 16. Hyrwyddo cymdeithasau heddychlon a chynhwysol er datblygu cynaliadwy, sicrhau mynediad at gyfiawnder i bawb, ac adeiladu sefydliadau effeithiol, atebol a chynhwysol ar bob lefel

Nod 17. Cryfhau'r moddion gweithredu ac adfywio'r bartneriaeth fyd-eang er datblygu cynaliadwy

Bwriedir i'r agenda hon gael ei gweithredu'n llawn erbyn 2030, a gelwir hi hefyd yn Agenda 2030 ar gyfer Datblygu Cynaliadwy. Ei nod yw datrys anhwylderau sy'n wynebu dynoliaeth trwy reoleiddio, addysg, a chydweithredu rhyngwladol a rhyngffydd. Er bod llawer o'i hamcanion yn dda, mae rhai o'i dulliau a'i nodau yn ddrwg (cymharer Genesis 3:5). Yr

oedd yr agenda hon, hefyd, yn gyson â chylchlythyr Laudato Si y diweddar Bab Ffransis. Gwnaeth y Pab Leo XIV hefyd ddatganiadau'n cefnogi agenda 2030 hon.

Gellid galw'r "Agenda Gyffredinol Newydd" yn "Agenda Gatholig Newydd," gan fod y gair "catholig" yn golygu "cyffredinol." Galwodd y Pab Ffransis y penderfyniad i'w mabwysiadu yn "arwydd pwysig o obaith."

Yn dilyn cytundeb y Cenhedloedd Unedig, cynhaliwyd cyfarfod ym Mharis ym mis Rhagfyr 2015 (a elwid yn swyddogol yn 21ain Gynhadledd y Partïon i Gonfensiwn Fframwaith y Cenhedloedd Unedig ar Newid Hinsawdd). Canmolodd y Pab Ffransis y cytundeb rhyngwladol hwnnw hefyd, gan gynghori'r cenhedloedd "i ddilyn y ffordd sydd o'u blaenau yn ofalus, a chydag ymdeimlad cynyddol o undod."

Cytunodd bron pob cenedl yn y byd â chytundebau Paris, a oedd â nodau amgylcheddol ac ymrwymïadau ariannol penodol. (Arwyddodd Arlywydd yr Unol Daleithiau ar y pryd, Barack Obama, ddogfen i ymrwymo'r Unol Daleithiau i hyn yn 2016, ond yn 2017 datganodd Arlywydd yr Unol Daleithiau, Donald Trump, NA fyddai'r Unol Daleithiau yn derbyn cytundebau Paris y cytunwyd arnynt, a thynnodd yr Unol Daleithiau allan. Achosodd hyn ddicter rhyngwladol ac mae wedi helpu i ynysu'r Unol Daleithiau oddi wrth Ewrop a llawer o rannau eraill o'r byd.) Datganodd y Pab Ffransis y bydd dynoliaeth "yn cwmpo" os na wneir y newidiadau a gynigiodd ynglŷn â'r hinsawdd.

Er nad oes neb am anadlu aer llygredig, mynd yn newynog, cael ei dlodi, cael ei beryglu, ac ati, a fydd ymdrechion dynol i gyflawni nodau agenda 2030 y Cenhedloedd Unedig a/neu gytundebau Paris yn datrys y problemau sy'n wynebu dynoliaeth?

Hanes y Cenhedloedd Unedig

Ffurfiwyd a sefydlwyd y Cenhedloedd Unedig ar 24 Hydref 1945, ar ôl yr Ail Ryfel Byd, er mwyn atal gwrthdaro arall o'r fath a cheisio hyrwyddo

heddwch yn y byd. Pan y'i sefydlwyd, yr oedd gan y Cenhedloedd Unedig 51 o aelod-wladwriaethau; erbyn hyn y mae 193.

Bu cannoedd, os nad miloedd, o wrthdrawiadau ledled y byd ers ffurfio'r Cenhedloedd Unedig, ond nid ydym eto wedi cael yr hyn y gellid ei ddisgrifio fel y trydydd Rhyfel Byd.

Cred rhai y bydd cydweithredu rhyngwladol o'r math y mae'r Cenhedloedd Unedig yn honni ei hyrwyddo, ynghyd â'r math o agenda ryngffydd ac eciwmenaidd y mae'r Pab Leo XIV a llawer o arweinwyr crefyddol eraill yn ceisio'i hyrwyddo, yn dod â heddwch a ffyniant.

Fodd bynnag, nid yw hanes y Cenhedloedd Unedig o wneud hyn wedi bod yn dda. Yn ychwanegol at y gwrthdrawiadau arfog niferus ers ffurfio'r Cenhedloedd Unedig, mae miliynau lawer yn newynog, yn ffoaduriaid, ac/neu'n dlawd anobeithiol.

Ddegawdau'n ôl, aeth y Cenhedloedd Unedig ati i weithredu ei Nodau Datblygu'r Mileniwm. Yr oedd ganddi wyth “nod datblygu,” ond ni lwyddodd hyn, hyd yn oed yn ôl y Cenhedloedd Unedig ei hun. Felly, yn 2015, mabwysiadwyd ei “17 Nod Datblygu Cynaliadwy” fel y'u gelwir. Mae rhai'n obeithiol. Mae rhai'n ei ystyried yn ffantasi iwtopaidd.

O ran iwtopia, ar 6 Mai 2016 dywedodd y Pab Ffransis ar y pryd ei fod yn breuddwydio am iwtopia Ewropeaidd ddyngarol y gallai ei eglwys helpu'r cyfandir hwnnw i'w chyrraedd. Eto i gyd, hunllef fydd breuddwyd y Pab hwnnw yn y pen draw (cymharer Datguddiad 18).

Efallai y Bydd Rhywfaint o Gydweithredu a Llwyddiant, Ond ...

Dywed Geiriadur Merriam Webster mai iwtopia yw “lle dychmygol lle mae'r llywodraeth, y deddfau a'r amodau cymdeithasol yn berffaith.” Mae'r Beibl yn dysgu na all dynoliaeth ddatrys ei phroblemau ohoni'i hun:

²³ O Arglwydd, gwn nad yw ffordd dyn ynddo'i hun; nid yw yn y dyn sy'n rhodio i gyfeirio ei gamau ei hun. (Jeremeia 10:23, NKJV drwyddi draw oni nodir yn wahanol)

Mae'r Beibl yn dysgu y bydd cydweithredu rhyngwladol yn methu:

¹⁶ Dinistr a thrueni sydd yn eu ffyrdd; ¹⁷ Ac nid adnabuant ffordd tangnefedd. ¹⁸ Nid oes ofn Duw o flaen eu llygaidd. (Rhufeiniaid 3:16-18)

Eto i gyd, mae llawer o bobl yn gweithio tuag at eu gweledigaeth hwy o gymdeithas iwtopaidd, ac weithiau'n ceisio cynnwys crefydd hyd yn oed. Ond nid oes braidd neb yn barod i ddilyn ffyrdd yr unig wir Dduw. Nid yw hyn yn golygu na fydd unrhyw gynnydd tuag at nodau'r Cenhedloedd Unedig na'r Fatican. Bydd peth (ac mae llawer o'r nodau yn dda), yn ogystal â rhai camau'n ôl.

Mewn gwirionedd, ac yn ôl pob tebyg ar ôl gwrthdaro enfawr, cytunir ar fath o gytundeb heddwch rhyngwladol a'i gadarnhau (Daniel 9:27). Pan ddigwydd hynny, bydd llawer yn tueddu i gredu ar gam fod dynoliaeth ar fin creu cymdeithas fwy heddychlon ac iwtopaidd.

Bydd llawer yn cael eu twyllo gan y fath 'gynnydd iwtopaidd' rhyngwladol (cymharer Eseciel 13:10) yn ogystal â chan amryw arwyddion a rhyfeddodau (2 Thesalonïaid 2:9-12). Ond dywed y Beibl na fydd heddwch o'r fath yn para (Daniel 9:27; 11:31-44), er gwaethaf yr hyn y gallai arweinwyr ei honni (1 Thesalonïaid 5:3; Esei 59:8).

Mae'r syniad y gall dynoliaeth, ar wahân i Iesu (cymharer Ioan 15:5; Mathew 24:21-22), ddod ag iwtopia yn yr 'oes ddrwg bresennol' hon yn efengyl ffug (Galatiaid 1:3-10).

Os yw dynoliaeth ar ei phen ei hun yn gwbl analluog i ddwyn iwtopia i fod mewn gwirionedd, a yw unrhyw fath o iwtopia yn bosibl?

Ydy.

Bydd Teyrnas Dduw yn gwneud y blaned hon, ac wedi hynny holl dragwyddoldeb, yn rhyfeddol o well.

2. Pa Efengyl a Bregethodd Iesu?

Mae'r Beibl yn dysgu y bydd cymdeithas iwtopaidd, a elwir yn Deyrnas Dduw, yn disodli llywodraethau dynol (Daniel 2:44; Datguddiad 11:15; 19:1-21).

Pan ddechreuodd Iesu ei weinidogaeth gyhoeddus, dechreuodd trwy bregethu efengyl Teyrnas Dduw. Dyma'r hyn a adroddodd Marc:

¹⁴ Ac wedi rhoi loan yng ngharchar, daeth Iesu i Galilea, gan bregethu efengyl teyrnas Dduw, ¹⁵ a dweud, "Cyflawnwyd yr amser, ac y mae teyrnas Dduw wrth law. Edifarhewch, a chredwch yn yr efengyl." (Marc 1:14-15)

Daw'r term efengyl o'r gair Groeg a drawslythrennir yn euangelion, ac mae'n golygu "neges dda" neu "newyddion da." Yn y Testament Newydd, sonnir am y gair Saesneg "kingdom" (teyrnas), mewn perthynas â theyrnas Dduw, oddeutu 149 o weithiau yn y NKJV a 151 o weithiau yn y Douay Rheims Bible. Daw o'r gair Groeg a drawslythrennir yn basileia, sy'n arwyddo rheolaeth neu diriogaeth brenhiniaeth.

Y mae gan deyrnasoedd dynol, yn ogystal â theyrnas Dduw, frenin (Datguddiad 17:14), y maent yn cwrpasu ardal ddaearyddol (Datguddiad 11:15), y mae ganddynt reolau (Eseia 2:3-4; 30:9), ac y mae ganddynt ddeiliaid (Luc 13:29).

Dyma'r ddysgeidiaeth gyhoeddus gyntaf gan Iesu y mae Mathew yn ei chofnodi:

²³ Ac aeth Iesu o amgylch Galilea gyfan, gan ddysgu yn eu synagogau, a phregethu efengyl y deyrnas, (Mathew 4:23)

Mae Mathew hefyd yn cofnodi:

³⁵ Yna aeth Iesu o amgylch yr holl ddinasoedd a'r pentrefi, gan ddysgu yn eu synagogau, a phregethu efengyl y deyrnas, (Mathew 9:35)

Mae'r Testament Newydd yn dangos y bydd Iesu'n teyrnasu am byth:

³³ A bydd yn teyrnasu ar dŷ Jacob am byth, ac ar ei deyrnas ni bydd diwedd. (Luc 1:33)

Mae Luc yn cofnodi mai'r diben yr anfonwyd Iesu oedd pregethu Teyrnas Dduw. Sylwch ar yr hyn a ddysgodd Iesu:

⁴³ Dywedodd wrthynt, "Rhaid i mi bregethu teyrnas Dduw i'r dinasoedd eraill hefyd, oherwydd i hyn yr anfonwyd fi." (Luc 4:43)

A glywsoch chi hynny'n cael ei bregethu erioed? A sylweddolasoch chi erioed mai diben anfon Iesu oedd pregethu Teyrnas Dduw?

Mae Luc hefyd yn cofnodi i Iesu fynd a phregethu Teyrnas Dduw:

¹⁰ A phan ddychwelodd yr apostolion, adroddasant wrtho bopeth a wnaethent. Yna cymerodd hwy ac aeth o'r neilltu i le anghyfannedd yn perthyn i'r ddinas a elwir Bethsaida. ¹¹ Ond pan wybu'r tyrfaoedd hynny, canlynasant ef; a derbyniodd hwy a llfarodd wrthynt am deyrnas Dduw. (Luc 9:10-11)

Dysgodd Iesu mai Teyrnas Dduw ddylai fod y flaenoriaeth bennaf i'r rhai a fyddai'n ei ddilyn:

³³ Ond ceisiwch yn gyntaf deyrnas Dduw a'i gyfiawnder ef, (Mathew 6:33)

³¹ Ond ceisiwch deyrnas Dduw, a rhoddir yr holl bethau hyn i chwi hefyd. ³² Nac ofnwch, braidd bychan, oherwydd hoffter eich Tad yw rhoi'r deyrnas i chwi. (Luc 12:31-32)

Y mae Cristnogion i GEISIO YN GYNTAF Deyrnas Dduw. Gwnânt hyn trwy ei gwneud yn flaenoriaeth bennaf iddynt, gan fyw fel y byddai Crist am iddynt fyw a disgwyl yn eiddgar am ei ddychweliad a'i deyrnas. Eto i gyd, nid yn unig nad yw'r rhan fwyaf o'r rhai sy'n proffesu Crist yn ceisio Teyrnas Dduw yn gyntaf, ond nid ydynt hyd yn oed yn gwybod beth ydyw. Y mae llawer hefyd yn credu ar gam mai ymhél â gwleidyddiaeth fydol yw'r hyn y mae Duw yn ei dd disgwyl gan Gristnogion. Trwy beidio â deall teyrnas Dduw, nid ydynt yn

byw yn awr fel y dylent nac yn deall pam y mae dynoliaeth mor ddiffygiol.

Sylwch hefyd y rhoddir y deyrnas i braidd bychan (cymharer Rhufeiniaid 11:5). Y mae'n gofyn gostyngeddrwydd i fod yn barod i berthyn i'r gwir braidd bychan.

Nid yw Teyrnas Dduw wedi ei sefydlu ar y Ddaear eto

Dysgodd Iesu y dylai ei ddilynwyr weddio am ddyfodiad y deyrnas, ac felly nid ydynt eisoes yn ei meddu:

⁹ Ein Tad yr hwn wyt yn y nefoedd, sancteiddier dy enw. 10 Deled dy deyrnas. Gwneler dy ewyllys (Mathew 6:9-10)

Anfonodd Iesu ei ddisgyblion allan i bregethu Teyrnas Dduw:

¹ Yna galwodd ei ddeuddeg disgybl ynghyd a rhoddodd iddynt nerth ac awdurdod ar yr holl gythreuliaid, ac i iacháu clefydau. ² Anfonodd hwy i bregethu teyrnas Dduw. (Luc 9:1-2)

Dysgodd Iesu nad ei bresenoldeb ef yn unig oedd y deyrnas, gan nad oedd y deyrnas wedi ei sefydlu ar y Ddaear bryd hynny, a dyna pam nad oedd yn bwrw allan gythreuliaid yn ei enw ei hun bryd hynny:

²⁸ Ond os wyf fi trwy Ysbryd Duw yn bwrw allan gythreuliaid, yna daeth teyrnas Dduw arnoch. (Mathew 12:28)

Y mae'r wir deyrnas yn y dyfodol—nid yn awr, fel y dengys Marc:

⁴⁷ Ac os yw dy lygad yn peri i ti bechu, tyn ef allan. Gwell i ti fynd i mewn i deyrnas Dduw ag un llygad, na chael dau lygad a chael dy fwrw ... (Marc 9:47)

²³ Edrychodd Iesu o'i amgylch a dweud wrth ei ddisgyblion, "Mor anodd yw hi i'r rhai sydd â chyfoeth fynd i mewn i deyrnas Dduw!" ²⁴ A synnodd y disgyblion at ei eiriau. Ond atebodd Iesu drachefn a dweud wrthynt, "Blant, mor anodd yw hi i'r rhai sy'n ymddiried mewn cyfoeth fynd i mewn i deyrnas Dduw!" ²⁵ Haws yw i gamel fynd trwy grau nodwydd nag i ŵr cyfoethog fynd i mewn i deyrnas Dduw." (Marc 10:23-25)

²⁵ Yn wir, meddaf i chwi, nid yfaf mwyach o ffrwyth y winwydden hyd y dydd hwnnw pan yfaf ef yn newydd yn nheyrnas Dduw.” (Marc 14:25)

⁴³ Daeth Joseff o Arimathea, aelod amlwg o'r cyngor, yr hwn yntau oedd yn disgwyl am deyrnas Dduw, a chymerodd hyfdra ... (Marc 15:43)

Dysgodd Iesu nad yw'r deyrnas yn awr yn rhan o'r byd presennol hwn:

³⁶ Atebodd Iesu, “Nid yw fy nheyrnas i o'r byd hwn. Pe bai fy nheyrnas i o'r byd hwn, byddai fy ngwasanaethwyr yn ymladd, rhag fy nhraddodi i'r Iddewon; ond yn awr nid yw fy nheyrnas i oddi yma.” (Ioan 18:36)

Dysgodd Iesu y daw'r deyrnas ar ôl iddo ddychwelyd yn Frenin arni:

³¹ “Pan ddaw Mab y Dyn yn ei ogoniant, a'r holl angylion sanctaidd gydag ef, yna eistedd efe ar orsedd ei ogoniant. ³² A chesglir yr holl genhedloedd o'i flaen, ac fe'u gwahana hwy oddi wrth ei gilydd, fel y mae bugail yn gwahanu'r defaid oddi wrth y geifr. ³³ A gesyd y defaid ar ei law dde, a'r geifr ar y chwith. ³⁴ Yna dywed y Brenin wrth y rhai ar ei law dde, ‘Deuwch, rai bendigedig fy Nhad, etifeddwch y deyrnas a baratowyd i chwi er seiliad y byd. (Mathew 25:31-34)

Gan nad yw Teyrnas Dduw yma, ni welwn iwtopia wirioneddol hyd nes y bydd wedi ei sefydlu. Am nad yw'r rhan fwyaf yn deall teyrnas Dduw, methant â deall sut y mae ei lywodraeth gariadus yn gweithio.

Ni ddaw Teyrnas Dduw “hyd nes y daw cyflawnder y Cenhedloedd i mewn” (Rhufeiniaid 11:25)—ac nid yw hynny wedi digwydd eto.

Beth a ddywedodd Iesu oedd y deyrnas yn debyg iddo?

Rhoddodd Iesu rai esboniadau ynghylch sut beth yw Teyrnas Dduw:

²⁶ A dywedodd, “Y mae teyrnas Dduw fel pe bai dyn yn taflu had ar y ddaear, ²⁷ ac yn cysgu'r nos ac yn codi'r dydd, a'r had yn egino

ac yn tyfu, heb iddo ef ei hun wybod sut. ²⁸ Oherwydd y mae'r ddaear yn dwyn cnwd ohoni'i hun: yn gyntaf y llafn, yna'r dywysen, ac wedi hynny'r grawn llawn yn y dywysen. ²⁹ Ond pan aeddfeda'r grawn, y mae'n rhoi'r cryman ynddo yn ddi-oed, oherwydd daeth y cynhaeaf." (Marc 4:26-29)

¹⁸ Yna dywedodd, "I beth y mae teyrnas Dduw yn debyg? Ac i beth y cymharaf hi? ¹⁹ Y mae'n debyg i hedyn mwstard, a gymerodd dyn a'i roi yn ei ardd; a thyfodd a daeth yn goeden fawr, a nythodd adar yr awyr yn ei changhennau." ²⁰ A dywedodd drachefn, "I beth y cyffelybaf deyrnas Dduw? ²¹ Y mae'n debyg i lefain, a gymerodd gwraig a'i guddio mewn tri mesur o flawd hyd nes y lefeiniwyd y cwbl." (Luc 13:18-21)

Mae'r damhegion hyn yn awgrymu bod Teyrnas Dduw, ar y dechrau, yn eithaf bychan, ond y daw'n fawr—yn y pen draw bydd dros fydysawd diderfyn.

Cofnododd Luc hefyd:

²⁹ Deuant o'r dwyrain a'r gorllewin, o'r gogledd a'r de, ac eisteddant i lawr yn nheyrnas Dduw. (Luc 13:29)

Felly, bydd gan Deyrnas Dduw bobl o bob rhan o'r byd. Ni fydd wedi ei chyfyngu i'r rhai sydd ag achau Israelaidd nac i grwpiau ethnig penodol. Bydd pobl, o bobman, yn eistedd i lawr yn y deyrnas hon.

Luc 17 a'r Deyrnas

Mae Luc 17:20-21 yn drysu rhai. Ond cyn dod at hynny, sylwch y bydd pobl mewn gwirionedd yn bwyta yn Nheyrnas Dduw:

¹⁵ "Gwyn ei fyd y sawl a fwyty fara yn nheyrnas Dduw!" (Luc 14:15)

Gan y bydd pobl (yn y dyfodol) yn bwyta yn Nheyrnas Dduw, nid rhywbeth wedi ei neilltuo yn eu calonnau yn awr yn unig mohoni, er gwaethaf camgyfieithiadau/camddealltwriaeth o Luc 17:21 sy'n awgrymu'n wahanol.

Gall cyfieithiad yr AFV o Luc 17:20-21 helpu rhai i ddeall:

²⁰ A phan ofynnodd y Phariseaid iddo pryd y deuai teyrnas Dduw, atebodd hwy a dweud, "Nid yw teyrnas Dduw yn dod trwy arsylwi; ²¹ Ni ddywedant chwaith, 'Wele, y mae hi yma!' Neu, 'Wele, y mae hi yno!' Oherwydd wele, y mae teyrnas Dduw yn sefyll yn eich canol chwi." (Luc 17:20-21, AFV; gweler hefyd gyfieithiadau'r NASB a'r ESV)

Sylwch fod Iesu'n siarad â'r Phariseaid annychweledig, cnawdol a rhagrithiol. "Atebodd" Iesu "hwy," — y Phariseaid a ofynnodd y cwestiwn i Iesu. Gwrthodasant ei gydnabod ef.

A oeddent hwy yn yr EGLWYS? Nac oeddent!

Nid oedd Iesu ychwaith yn sôn am eglwys a fyddai'n cael ei threfnu cyn bo hir. Nid oedd ychwaith yn sôn am deimladau yn y meddwl neu'r galon.

Sôn yr oedd Iesu am ei DEYRNASIAD! Nid gofyn iddo am eglwys yr oedd y Phariseaid. Ni wyddent ddim am unrhyw eglwys yn y Testament Newydd a fyddai'n cael ei chychwyn cyn bo hir. Nid gofyn am ryw fath o deimlad prydferth yr oeddent.

Os yw rhywun yn credu mai'r EGLWYS yw Teyrnas Dduw — a bod Teyrnas Dduw "o fewn" y Phariseaid — a oedd YR EGLWYS o fewn y Phariseaid? Nac oedd, yn amlwg!

Onid yw casgliad o'r fath braidd yn chwerthinllyd? Er bod rhai cyfieithiadau Protestannaidd yn cyfieithu rhan o Luc 17:21 fel bod "Teyrnas Dduw "o'ch mewn chwi" (NKJV/KJV), y mae hyd yn oed y New Jerusalem Bible Gatholig Rufeinig yn cyfieithu hynny'n gywir fel "y mae teyrnas Dduw yn eich plith."

Iesu oedd yr un a oedd ymhlith y Phariseaid, yn eu canol—ef oedd i ddod yn Frenin y Deyrnas honno. Yn awr, tybiai'r Phariseaid eu bod yn disgwyl am Deyrnas Dduw. Ond camddeallasant hi. Eglurodd Iesu na fyddai'n Deyrnas leol na chyfyngedig i'r Iddewon yn unig, fel yr ymddangosai eu bod yn tybio (nac yn eglwys chwaith, fel y cred rhai heddiw). Ni fyddai Teyrnas Dduw yn ddim ond un o blith llawer o deyrnasoedd dynol a

gweladwy y gallai pobl eu dangos neu eu gweld, a dweud, “Dyma hi, yma” neu “dacw'r Deyrnas, draw acw.”

Ganwyd Iesu ei hun i fod yn FRENIN y Deyrnas honno, fel y dywedodd yn eglur wrth Pilat (Ioan 18:36-37). Deallwch fod y Beibl yn aml yn defnyddio'r termau “brenin” a “theyrnas” yn gyfnewidiol (e.e. Daniel 7:17-18,23). Yr oedd BRENIN Teyrnas Dduw a oedd i ddod, bryd hynny ac yno, yn sefyll wrth ymyl y Phariseaid. Ond ni fynnent ei gydnabod ef yn frenin arnynt (Ioan 19:21). Pan ddychwel, bydd y byd yn ei wrthod (Datguddiad 19:19).

Aeth Iesu ymlaen, yn yr adnodau canlynol yn Luc 17, i ddisgrifio ei ail ddyfodiad, pan fydd Teyrnas Dduw yn rheoli'r DDAEAR GYFAN (gan ddefnyddio cyfieithiad Moffatt):

²² Wrth ei ddisgyblion dywedodd, “Fe ddaw dyddiau pan fyddwch yn hiraethu a hiraethu'n ofer am gael hyd yn oed un diwrnod o eiddo Mab y dyn. ²³ Dywed dynion, ‘Wele, dyma ef!’ ‘Wele, dacw ef!’ ond peidiwch â mynd allan na rhedeg ar eu hôl, ²⁴ oherwydd fel mellten sy'n fflachio o'r naill ochr i'r awyr i'r llall, felly y bydd Mab y dyn ar ei ddydd ei hun. ²⁵ Ond rhaid iddo yn gyntaf ddioddef dioddefaint mawr a chael ei wrthod gan y genhedlaeth bresennol. (Luc 17:22-25, Moffatt)

Cyfeiriodd Iesu at fellten yn fflachio, yn union fel yn Mathew 24:27-31, gan ddisgrifio ei ail ddyfodiad i REOLI'r byd i gyd. Nid yw Iesu'n dweud na fydd ei bobl yn gallu ei weld pan ddychwel—fe'i gwelant (cymharer Actau 1:11).

Eto i gyd, ni fydd y rhan fwyaf o bobl yn ei gydnabod ef yn FRENIN arnynt (Datguddiad 11:15) a byddant yn ymladd yn ei erbyn (Datguddiad 19:19)! Bydd llawer yn tybio mai'r Anghrist y mae Iesu'n ei gynrychioli. Nid dweud yr oedd Iesu fod Teyrnas Dduw o fewn y Phariseaid hynny—dywedodd wrthynt mewn man arall na fyddent yn y Deyrnas oherwydd eu rhagrith (Mathew 23:13-14). Nid dweud yr oedd Iesu chwaith mai'r Eglwys fyddai'r Deyrnas.

Y mae Teyrnas Dduw yn rhywbeth y bydd bodau dynol un dydd yn gallu MYND I MEWN iddi — megis yn atgyfodiad y cyfiawn! Eto i gyd, nid yw hyd yn oed Abraham a'r patriarchiaid eraill yno eto (cymharer Hebreaid 11:13-40).

Gwyddai'r disgyblion nad oedd Teyrnas Dduw o'u mewn hwy'n bersonol bryd hynny, a bod yn rhaid iddi ymddangos, fel y dengys yr hyn a ganlyn, a ddaeth ar ôl Luc 17:21:

¹¹ Ac fel yr oeddent yn gwrando ar y pethau hyn, llefarodd ddameg arall, oherwydd yr oedd yn agos at Jerwsalem ac am eu bod yn tybio y byddai teyrnas Dduw yn ymddangos yn ddi-oed. (Luc 19:11)

Yr oedd y Deyrnas yn amlwg yn y dyfodol

Sut y gallwch ddweud a yw'r Deyrnas yn agos? Fel rhan o ateb y cwestiwn hwnnw, rhestrodd Iesu ddigwyddiadau proffwydol (Luc 21:8-28) ac yna dysgodd:

²⁹ Edrychwch ar y ffigysbren, a'r holl goed. ³⁰ Pan fyddant eisoes yn blaguro, yr ydych yn gweld ac yn gwybod dros och eich hunain fod yr haf bellach yn agos. ³¹ Felly chwithau hefyd, pan welwch y pethau hyn yn digwydd, gwybyddwch fod teyrnas Dduw yn agos. (Luc 21:29-31)

Yr oedd Iesu am i'w bobl ddilyn digwyddiadau proffwydol er mwyn gwybod pryd y deuai'r Deyrnas. Mewn manau eraill dywedodd Iesu wrth ei bobl am wyllo a rhoi sylw i ddigwyddiadau proffwydol (Luc 21:36; Marc 13:33-37). Er gwaethaf geiriau Iesu, mae llawer yn diystyru gwyllo digwyddiadau byd sydd â chysylltiad proffwydol.

Yn Luc 22 a 23, dangosodd Iesu unwaith eto fod Teyrnas Dduw yn rhywbeth a gyflawnid yn y dyfodol pan ddysgodd:

¹⁵ “Â dymuniad taer y dymunais fwyta'r Pasg hwn gyda chwi cyn imi ddioddef; ¹⁶ oherwydd meddaf i chwi, ni fwytaf ohono mwyach hyd nes y cyflawnir ef yn nheyrnas Dduw.” ¹⁷ Yna cymerodd y cwpan, a rhoddodd ddiolch, a dweud, “Cymerwch

hwn a rhannwch ef ymhlith eich gilydd; ¹⁸ oherwydd meddaf i chwi, nid yfai o ffrwyth y winwydden hyd nes y daw teyrnas Dduw.” (Luc 22:15-18)

³⁹ Ond yr oedd un o'r drwgweithredwyr hynny a groeshoeliwyd gydag ef yn ei gablu ac fe ddywedodd, “Os ti yw'r Meseia, achub dy hun ac achub ninnau hefyd.” ⁴⁰ A cheryddodd ei gydymaith ef a dweud wrtho, “Onid oes arnat ofn Duw hyd yn oed? Oherwydd yr wyt tithau dan yr un ddedfryd ag ef.” ⁴¹ A ninnau'n gyfiawn felly, oherwydd yr ydym yn haeddu hynny, gan ein bod yn cael ein talu yn ôl yr hyn a wnaethom, ond ni wnaeth hwn ddim drwg.” ⁴² A dywedodd wrth Yeshua, “F'Arglwydd, cofia fi pan ddeui i'th Deyrnas.” ⁴³ Ond dywedodd Yeshua wrtho, “Amen, meddaf i ti y byddi heddiw gyda mi ym Mharadwys.” (Luc 23:39-43, Aramaic in Plain English)

Ni ddaeth Teyrnas Dduw cyn gynted ag y lladdwyd Iesu chwaith, fel y dengys Marc a Luc ill dau i ni:

⁴³ Daeth Joseff o Arimathea, aelod amlwg o'r cyngor, yr hwn yntau oedd yn disgwyl am deyrnas Dduw, a chymerodd hyfdra ... (Marc 15:43)

⁵¹ Yr oedd ef o Arimathea, dinas o eiddo'r Iddewon, ac yr oedd yntau hefyd yn disgwyl am deyrnas Dduw. (Luc 23:51)

Ar ôl yr atgyfodiad (1 Corinthisiaid 15:50-55) y caiff Cristnogion eu geni drachefn i fynd i mewn i Deyrnas Dduw, fel y mae Ioan yn cofnodi:

³ Atebodd Iesu a dweud wrtho, “Yn wir, yn wir, meddaf i ti, oni enir rhywun drachefn, ni all weld teyrnas Dduw.” ⁴ Dywedodd Nicodemus wrtho, “Sut y gall dyn gael ei eni pan yw'n hen? A all fynd i mewn yr eilwaith i groth ei fam a chael ei eni?” ⁵ Atebodd Iesu, “Yn wir, yn wir, meddaf i ti, oni enir rhywun o ddŵr a'r Ysbryd, ni all fynd i mewn i deyrnas Dduw. (Ioan 3:3-5)

Dim ond pobl Dduw a wêl Deyrnas Dduw derfynol wedi'r mileniwm.

Yn awr, deallwch ymhellach, os gwelwch yn dda, i Iesu ddysgu eto am Deyrnas Dduw ar ôl iddo gael ei atgyfodi:

³ Fe'i cyflwynodd ei hun hefyd yn fyw ar ôl ei ddioddefaint trwy lawer o brofion diamheuol, gan gael ei weld ganddynt dros ddeugain diwrnod a llefaru am y pethau sy'n perthyn i deyrnas Dduw. (Actau 1:3)

Am Deyrnas Dduw yr oedd y bregeth gyntaf a'r bregeth olaf a draddododd Iesu! Daeth Iesu fel y negesydd i ddysgu am y Deyrnas honno.

Parodd Iesu hefyd i'r Apostol Ioan ysgrifennu am Deyrnas Dduw filflwyddol a fyddai ar y ddaear. Sylwch ar yr hyn a barodd iddo i Ioan ei ysgrifennu:

⁴ Gwelais eneidiau'r rhai a ddiennyddiwyd trwy dorri eu pennau am eu tystiolaeth i Iesu ac am air Duw, y rhai nid addolasant y bwystfil na'i ddelw, ac ni dderbyniasant ei nod ar eu talcennau nac ar eu dwylo. A buont fyw a theyrnasu gyda Christ am fil o flynyddoedd. (Datguddiad 20:4)

Dysgai'r Cristnogion cynnar y byddai Teyrnas Dduw filflwyddol ar y ddaear ac y byddai'n disodli llywodraethau'r byd, fel y mae'r Beibl yn dysgu (cymharer Datguddiad 5:10, 11:15).

Pam, os yw Teyrnas Dduw mor bwysig, nad yw'r rhan fwyaf wedi clywed llawer iawn amdani?

Yn rhannol am i Iesu ei galw'n ddirgelwch:

¹¹ A dywedodd wrthynt, "I chwi y rhoddwyd gwybod dirgelwch teyrnas Dduw; ond i'r rhai sydd oddi allan, mewn damhegion y daw pob peth. (Marc 4:11)

Hyd yn oed heddiw, y mae gwir Deyrnas Dduw yn ddirgelwch i'r rhan fwyaf, fel y mae llawer o gynllun Duw (gweler hefyd ein llyfr rhad ac am ddim, ar-lein yn www.ccog.org, dan y teitl: DIRGELWCH CYNLLUN DUW — Pam y Creodd Duw Unrhyw Beth? Pam y gwnaeth Duw chwi? / [The](#)

MYSTERY of GOD's PLAN Why Did God Create Anything? Why did God make you?).

Ystyriwch, hefyd, i Iesu ddweud y daw'r diwedd (i'r oes hon) (yn fuan) AR ÔL i efengyl y deyrnas gael ei phregethu yn yr holl fyd yn DYSTIOLAETH:

¹⁴ A phregethir yr efengyl hon am y deyrnas yn yr holl fyd yn dystiolaeth i'r holl genhedloedd, ac yna y daw'r diwedd. (Mathew 24:14)

Y mae cyhoeddi efengyl Teyrnas Dduw yn bwysig ac y mae i'w gyflawni yn y dyddiau diwethaf hyn. Y mae'n "neges dda" gan ei bod yn cynnig y gwir obaith i ddoluriau dynoliaeth, er gwaethaf yr hyn y gallai arweinwyr gwleidyddol ei ddysgu.

Os ystyriwch eiriau Iesu, dylai fod yn eglur y dylai'r wir eglwys Gristnogol fod yn cyhoeddi'r efengyl honno am y deyrnas yn awr. Dylai hyn fod yn flaenoriaeth bennaf i'r Eglwys. Ac er mwyn gwneud hyn yn iawn, dylid defnyddio nifer o ieithoedd. Dyma'r hyn y mae'r Continuing Church of God yn ymdrechu i'w wneud. A dyna pam y cyfieithwyd y llyfryn hwn i ddegau o ieithoedd.

Dysgodd Iesu NA fyddai'r rhan fwyaf yn derbyn ei ffordd ef:

¹³ "Ewch i mewn trwy'r porth cyfyng; oherwydd llydan yw'r porth ac eang yw'r ffordd sy'n arwain i ddistryw, ac y mae llawer yn mynd i mewn trwyddi. ¹⁴ Oherwydd cyfyng yw'r porth ac anodd yw'r ffordd sy'n arwain i fywyd, ac ychydig yw'r rhai sy'n ei chael. (Mathew 7:13-14)

Y mae efengyl Teyrnas Dduw yn arwain i fywyd!

Efallai y bydd o ddiddordeb nodi, er bod y rhan fwyaf o'r rhai sy'n proffesu Cristnogaeth i'w gweld yn anymwybodol o'r syniad mai pregethu efengyl Teyrnas Dduw oedd pwyslais Crist, y mae diwinyddion a haneswyr seciwlar yn aml wedi deall mai dyma'r hyn y mae'r Beibl mewn gwirionedd yn ei ddysgu.

Eto i gyd, disgwyliai Iesu ei hun i'w ddisgyblion ddysgu efengyl Teyrnas Dduw (Luc 9:2,60). Am y bydd y deyrnas i ddod wedi ei seilio ar ddeddfau Duw, bydd yn dwyn heddwch a ffyniant—ac y mae ufuddhau i'r deddfau hynny yn yr oes hon yn arwain at wir dangnefedd (Salm 119:165,172; Effesiaid 2:15).

Ac yr oedd y newyddion da hyn am y deyrnas yn hysbys yn ysgrythurau'r Hen Destament.

3. A Oedd y Deyrnas yn Hysbys yn yr Hen Destament?

Yr oedd pregeth gyntaf a phregeth olaf Iesu, fel y'u cofnodwyd, yn cynnwys cyhoeddi efengyl Teyrnas Dduw (Marc 1:14-15; Actau 1:3).

Y mae teyrnas Dduw yn rhywbeth y dylai Iddewon cyfnod Iesu fod wedi gwybod rhywfaint amdano, gan y soniwyd amdani yn eu hysgrythurau hwy, a elwir gennym bellach yn Hen Destament.

Dysgodd Daniel am y Deyrnas

Ysgrifennodd y proffwyd Daniel:

⁴⁰ A bydd y bedwaredd deyrnas cyn gryfed â haearn, gan fod haearn yn dryllio ac yn malu popeth; ac fel haearn sy'n malu, bydd y deyrnas honno'n dryllio ac yn malu'r lleill i gyd. ⁴¹ A chan i ti weld y traed a'r bysedd, yn rhannol o glai crochenydd ac yn rhannol o haearn, bydd y deyrnas wedi ei rhannu; eto bydd cadernid yr haearn ynddi, yn union fel y gwelaist yr haearn wedi ei gymysgu â chlai. ⁴² Ac fel yr oedd bysedd y traed yn rhannol o haearn ac yn rhannol o glai, felly y bydd y deyrnas yn rhannol gadarn ac yn rhannol frau. ⁴³ Fel y gwelaist yr haearn wedi ei gymysgu â chlai, felly y cymysgant hwy â had dynion; ond ni lynant wrth ei gilydd, yn union fel nad yw haearn yn cymysgu â chlai. ⁴⁴ Ac yn nyddiau'r brenhinoedd hyn y bydd Duw'r nef yn codi teyrnas ni ddinistrir byth; ac ni adewir y deyrnas i bobl eraill; fe ddrylla ac fe ddifa'r holl deyrnasoedd hyn, ac fe saif hi am byth. (Daniel 2:40-44)

¹⁸ Ond saint y Goruchaf a dderbyniant y deyrnas, ac a feddiannant y deyrnas am byth, ie, byth bythoedd.' (Daniel 7:18)

²¹ "Yr oeddwn yn edrych; ac yr oedd yr un corn yn rhyfela yn erbyn y saint, ac yn eu gorchfygu, ²² hyd oni ddaeth yr Hen Ddihenydd, a rhoddwyd barn o blaid saint y Goruchaf, a daeth yr amser i'r saint feddiannu'r deyrnas. (Daniel 7:21-22)

O Daniel, dysgwn y daw'r amser pan fydd Teyrnas Dduw yn dinistrio teyrnasoedd y byd hwn ac yn para am byth. Dysgwn hefyd y bydd gan y saint eu rhan yn nerbyn y deyrnas hon.

Y mae llawer o rannau o broffwydoliaethau Daniel ar gyfer ein hamser ni yn yr 21ain ganrif.

Sylwch ar rai darnau o'r Testament Newydd:

¹² “Y deg corn a welaist yw deg brenin nad ydynt eto wedi derbyn teyrnas, ond y maent yn derbyn awdurdod am un awr yn frenhinoedd gyda'r bwystfil. ¹³ Y mae'r rhain o un meddwl, a rhoddant eu gallu a'u hawdurdod i'r bwystfil. ¹⁴ Rhyfelant hwy yn erbyn yr Oen, a'r Oen a'u gorchfyga hwy, oherwydd ef yw Arglwydd yr arglwyddi a Brenin y brenhinoedd; a'r rhai sydd gydag ef, y galwedigion a'r etholedigion a'r ffyddloniaid ydynt.” (Datguddiad 17:12-14)

Felly, gwelwn yn yr Hen Destament a'r Testament Newydd fel ei gilydd y cysyniad y bydd teyrnas ddaearol yn y dyddiau diwethaf â deg rhan iddi, ac y bydd Duw yn ei dinistrio ac yn sefydlu ei deyrnas ei hun.

Dysgodd Eseia am y Deyrnas

Ysbrydolodd Duw Eseia i ysgrifennu am ran gyntaf Teyrnas Dduw, sef y teyrnasiad mil o flynyddoedd a adwaenir fel y mileniwm, fel hyn:

¹ Fe ddaw Gwialen allan o gyff Jesse, a Blaguryn a dyf o'i wreiddiau. ² Ac Ysbryd yr Arglwydd a orffwys arno, Ysbryd doethineb a deall, Ysbryd cyngor a nerth, Ysbryd gwybodaeth ac ofn yr Arglwydd.

³ Ei hyfrydwch fydd yn ofn yr Arglwydd, ac ni farna yn ôl golwg ei lygaid, ac ni ddyfarna yn ôl clyw ei glustiau; ⁴ Ond â chyfiawnder y barna'r tlodion, ac â uniondeb y dyfarna

dros rai addfwyn y ddaear; a tharo'r ddaear a wna â gwialen ei enau, ac ag anadl ei wefusau y lladd yr annuwiol. ⁵ Cyfiawnder fydd gwregys ei lwynau, a ffyddlondeb yn wregys am ei ganol.

⁶ “Bydd y blaidd hefyd yn trigo gyda'r oen, y llewpard yn gorwedd gyda'r myn gafr, y llo a'r llew ifanc a'r anifail pasgedig ynghyd; a bachgen bychan a'u tywys hwy. ⁷ Bydd y fuwch a'r arth yn pori; gorweddant hwy a'u rhai bychain gyda'i gilydd; a bydd y llew yn bwyta gwellt fel yr ych. ⁸ Chwery'r plentyn sugno wrth dwll yr asb, a rhydd y plentyn diddyfnu ei law yn ffau'r wiber. ⁹ Ni wnânt niwed na difrod ar fy holl fynydd sanctaidd, oherwydd bydd y ddaear yn llawn o wybodaeth yr Arglwydd fel y mae'r dyfroedd yn gorchuddio'r môr.

¹⁰ “Ac yn y dydd hwnnw fe fydd Gwreiddyn Jesse, yr hwn a saif yn faner i'r bobloedd; oherwydd y Cenhedloedd a'i ceisiant ef, a gogoneddus fydd ei orffwysfa.” (Eseia 11:1-10)

Y rheswm imi gyfeirio at hyn fel rhan gyntaf neu gyfnod cyntaf Teyrnas Dduw yw mai cyfnod fydd hwn pan fydd hi'n gorfforol (cyn yr amser pan ddaw'r ddinas sanctaidd, Jerwsalem Newydd, i lawr o'r nef, Datguddiad 21) ac fe bery fil o flynyddoedd. Cadarnhaodd Eseia agwedd gorfforol y cyfnod hwn pan aeth ymlaen â:

¹¹ A hyn a ddigwydd yn y dydd hwnnw: bydd yr Arglwydd yn estyn ei law yr eilwaith i adfer gweddill ei bobl a adawyd, o Asyria a'r Aifft, o Pathros a Chus, o Elam a Sinar, o Hamath ac ynysoedd y môr.

¹² Fe gyfyd faner i'r cenhedloedd, ac fe gasgl alltudion Israel, ac fe gynnwll wasgaredigion Jwda o bedwar ban y ddaear. ¹³ Fe gilia cenfigen Effraim hefyd, ac fe dorrrir ymaith wrthwynebwy'r Jwda; ni chenfigenna Effraim wrth Jwda, ac ni flina Jwda ar Effraim. ¹⁴ Ond fe hedant i lawr ar ysgwydd y Philistiaid tua'r gorllewin; ynghyd yr ysbeiliant bobl y Dwyrain; gosodant eu llaw ar Edom a Moab; a bydd pobl Ammon yn ufuddhau iddynt. ¹⁵ Bydd yr Arglwydd yn dinistrio'n llwyr dafod Môr yr Aifft; â'i wynt nerthol fe ysgwyd ei ddwrn dros yr Afon, ac fe'i tery hi'n saith ffrwd, ac fe wna i ddynion groesi'n sychdroed. ¹⁶ Bydd priffordd i weddill ei bobl a adewir o Asyria, fel yr oedd i Israel yn y dydd y daeth i fyny o wlad yr Aifft. (Eseia 11:11-16)

Ysbrydolwyd Eseia hefyd i ysgrifennu:

² Yn awr, hyn a ddigwydd yn y dyddiau diwethaf: bydd mynydd tŷ'r Arglwydd wedi ei sefydlu ar ben y mynyddoedd, ac wedi ei ddyrchafu uwchlaw'r brynau; a llifa'r holl genhedloedd ato. ³ Fe ddaw llawer o bobloedd a dweud, "Deuwch, ac awn i fyny i fynydd yr Arglwydd, i dŷ Duw Jacob; fe'n dysg ni am ei ffyrdd, a rhodiwn yn ei lwybrau ef." Oherwydd o Seion yr â'r gyfraith allan, a gair yr Arglwydd o Jerwsalem. ⁴ Fe farn rhwng y cenedloedd, ac fe gerydda lawer o bobloedd; curant eu cleddyfau'n sychau, a'u gwaywffyn yn grymanau; ni chyfyd cenedl gleddyf yn erbyn cenedl, ac ni ddysgant ryfel mwyach. ... ¹¹ Darostyngir golwg falch dyn, a phlygir balchder dynion i lawr, a'r Arglwydd yn unig a ddyrchefir yn y dydd hwnnw. (Eseia 2:2-4,11)

Felly, cyfnod iwtopaidd o heddwch ar y ddaear fydd hwn. Yn y pen draw, bydd hyn am byth, gyda Iesu'n teyrnasu. Yn seiliedig ar amryw ysgrythurau (Salm 90:4; 92:1; Eseia 2:11; Hosea 6:2), y mae Talmud yr Iddewon yn dysgu bod hyn yn para 1,000 o flynyddoedd (Babylonian Talmud: Tractate Sanhedrin Folio 97a).

Ysbrydolwyd Eseia hefyd i ysgrifennu'r canlynol:

⁶ Oherwydd i ni y ganwyd Plentyn, i ni y rhoddwyd Mab; a bydd y llywodraeth ar ei ysgwydd ef. A gelwir ei enw yn Rhyfeddol, Cynghorwr, y Duw Cadarn, Tad Tragwyddoldeb, Tywysog Tangnefedd. ⁷ Ar gynnydd ei lywodraeth a'i dangnefedd ni bydd diwedd, ar orsedd Dafydd ac ar ei deyrnas, i'w threfnu a'i sefydlu â barn ac â chyfiawnder o'r amser hwnnw allan, ie, hyd byth. Sêl Arglwydd y lluoedd a gyflawna hyn. (Eseia 9:6-7)

Sylwch i Eseia ddweud y deuai Iesu ac y sefydlai deyrnas â llywodraeth. Er bod llawer sy'n proffesu Crist yn dyfynnu'r darn hwn, yn enwedig ym mis Rhagfyr bob blwyddyn, tueddant i anwybyddu ei fod yn proffwydo mwy na'r ffaith y byddai Iesu'n cael ei eni. Y mae'r Beibl yn dangos bod gan Deyrnas Dduw lywodraeth â deddfau dros ddeiliaid, ac y bydd Iesu'n frenin arni. Proffwydodd Eseia, Daniel ac eraill hynny.

Ffordd cariad yw deddfau Duw (Mathew 22:37-40; Ioan 15:10), a bydd Teyrnas Dduw yn cael ei llywodraethu ar sail y deddfau hynny. Felly bydd Teyrnas Dduw, er gwaethaf sut y mae llawer yn y byd yn ei gweld, wedi ei seilio ar gariad.

Y Salmau a Mwy

Nid Daniel ac Eseia yn unig a ysbrydolwyd gan Dduw i ysgrifennu am Deyrnas Dduw a oedd i ddod.

Ysbrydolwyd Eseciel i ysgrifennu y byddai'r rhai o holl lwythau Israel (nid yr Iddewon yn unig) a wasgarwyd yn ystod cyfnod y Gorthrymder Mawr yn cael eu casglu ynghyd yn y deyrnas filflwyddol:

¹⁷ Am hynny dywed, 'Fel hyn y dywed yr Arglwydd Dduw: "Fe'ch casglaf o blith y bobloedd, fe'ch cynullaf o'r gwledydd lle y'ch gwasgarwyd, ac fe roddaf i chwi wlad Israel.'" ¹⁸ Ac fe ânt yno, ac fe symudant ymaith ei holl bethau ffaidd a'i holl ffieidd-dra oddi yno. ¹⁹ Yna rhoddaf iddynt un galon, a rhoddaf ysbryd newydd o'u mewn, a symudaf y galon garreg o'u cnawd, a rhoddaf iddynt galon o gnawd, ²⁰ er mwyn iddynt rodio yn fy neddfau a chadw fy marnedigaethau a'u gwneud; a byddant hwy'n bobl i mi, a minnau'n Dduw iddynt hwy. ²¹ Ond am y rhai y mae eu calonnau'n dilyn chwant eu pethau ffaidd a'u ffieidd-dra, talaf eu gweithredoedd ar eu pennau eu hunain," medd yr Arglwydd Dduw. (Eseciel 11:17-21)

Ni fydd disgynyddion llwythau Israel wedi eu gwasgaru mwyach, ond byddant yn ufuddhau i ddeddfau Duw ac yn peidio â bwyta pethau ffaidd (Lefiticus 11; Deuteronomium 14).

Sylwch ar y canlynol yn y Salmau am newyddion da teyrnas Dduw:

²⁷ Holl gyrrau'r byd a gofiant ac a ddychwelant at yr Arglwydd, a holl deuluoedd y cenhedloedd a addolant ger dy fron. ²⁸

Oherwydd eiddo'r Arglwydd yw'r frenhiniaeth, ac ef sy'n llywodraethu dros y cenedloedd. (Salmau 22:27-28)

⁶ Dy orsedd di, O Dduw, sydd byth bythoedd; teyrnwialen cyfiawnder yw teyrnwialen dy frenhiniaeth. (Salmau 45:6)

¹ O canwch i'r Arglwydd gân newydd! Cenwch i'r Arglwydd, yr holl ddaear. ² Cenwch i'r Arglwydd, bendithiwch ei enw; cyhoeddwch newyddion da ei iachawdwriaeth o ddydd i ddydd. ³ Mynegwch ei ogoniant ymhlith y cenedloedd, a'i ryfeddodau ymhlith yr holl bobloedd. (Salmau 96:1-3; cymharer hefyd 1 Cronicl 16:23-24)

¹⁰ Dy holl weithredoedd a'th folianna di, O Arglwydd, a'th saint a'th fendithiant. ¹¹ Sôn a wnânt am ogoniant dy frenhiniaeth, a llefaru am dy nerth, ¹² i hysbysu i feibion dynion ei weithredoedd nerthol, a mawredd gogoneddus ei frenhiniaeth. ¹³ Y mae dy frenhiniaeth yn frenhiniaeth dragwyddol, a'th lywodraeth yn parhau trwy'r holl genedlaethau. (Salm 145:10-13)

Ysgrifennodd amryw awduron yn yr Hen Destament hefyd am agweddau ar y deyrnas (e.e. Eseciel 20:33; Obadeia 21; Micha 4:7).

Felly, pan ddechreuodd Iesu ddysgu efengyl Teyrnas Dduw, yr oedd rhywfaint o gynefindra â'r cysyniad sylfaenol gan y gynulleidfa oedd o'i flaen.

4. A Ddysgodd yr Apostolion Efengyl y Deyrnas?

Er bod llawer yn ymddwyn fel pe bai'r efengyl yn ddim ond y newyddion da am berson Iesu, y gwir yw i ddilynwyr Iesu ddysgu efengyl Teyrnas Dduw. Dyna'r neges a ddysgodd Iesu.

Dysgodd yr Apostol Paul am Deyrnas Dduw ac am Iesu:

⁸ Ac aeth i mewn i'r synagog a llefaru'n hy am dri mis, gan resymu a pherswadio ynghylch pethau teyrnas Dduw. (Actau 19:8)

²⁵ Ac yn wir, gwn yn awr amdanoch chwi oll, y rhai yr euthum yn eich plith gan bregethu teyrnas Dduw. (Actau 20:25)

²³ Felly, wedi iddynt bennu diwrnod iddo, daeth llawer ato i'w lety, ac egluro a wnaeth iddynt a thystiolaethu'n ddifrifol am deyrnas Dduw, gan eu perswadio ynghylch Iesu o Gyfraith Moses ac o'r Proffwydi, o'r bore hyd yr hwyr. ... ³¹ gan bregethu teyrnas Dduw a dysgu'r pethau sy'n ymwneud â'r Arglwydd Iesu Grist gyda phob hyder, heb neb yn ei rwystro. (Actau 28:23,31)

Sylwch nad ymwneud ag Iesu yn unig y mae Teyrnas Dduw (er ei fod ef yn rhan bwysig ohoni), gan i Paul ddysgu am Iesu ar wahân i'r hyn a ddysgodd am Deyrnas Dduw.

Galwodd Paul hi hefyd yn efengyl Duw, ond efengyl Teyrnas Dduw oedd honno o hyd:

⁹ ... pregethasom i chwi efengyl Duw ... ¹² er mwyn i chwi rodio'n deilwng o Dduw, yr hwn sy'n eich galw i'w deyrnas a'i ogoniant ei hun. (1 Thesalonïaid 2:9,12)

Galwodd Paul hi hefyd yn efengyl Crist (Rhufeiniad 1:16). “Neges dda” Iesu, y neges a ddysgodd ef.

Ystyriwch nad efengyl am berson Iesu Grist yn unig mohoni, nac am iachawdwriaeth bersonol yn unig chwaith. Dywedodd Paul fod efengyl Crist yn cynnwys ufuddhau i Iesu, ei ddychweliad, a barn Duw:

⁶ ... Duw i dalu gorthrymder i'r rhai sy'n eich blino chwi, ⁷ ac i roi i chwi, y rhai a flinir, orffwystira gyda ni pan ddatguddir yr Arglwydd Iesu o'r nef gyda'i angylion nerthol, ⁸ mewn tân fflamlyd yn dial ar y rhai nad ydynt yn adnabod Duw, ac ar y rhai nad ydynt yn ufuddhau i efengyl ein Harglwydd Iesu Grist. ⁹ Cosbir y rhain â dinistr tragwyddol o ŵydd yr Arglwydd ac oddi wrth ogoniant ei nerth, ¹⁰ pan ddaw, yn y Dydd hwnnw, i'w ogoneddu yn ei saint ac i'w ryfeddu ymhlith pawb sy'n credu, oherwydd credwyd ein tystiolaeth yn eich plith. (2 Thesalonïaid 1:6-10)

Mae'r Testament Newydd yn dangos bod y deyrnas yn rhywbeth a dderbyniwn, nid ein bod bellach yn ei meddu'n llawn:

²⁸ yr ydym yn derbyn teyrnas na ellir ei hysgwyl. (Hebreaïd 12:28)

Gallwn amgyffred a disgwyl yn eiddgar am gael bod yn rhan o Deyrnas Dduw yn awr, ond nid ydym wedi mynd i mewn iddi'n llawn.

Cadarnhaodd Paul yn benodol nad yw rhywun yn mynd i mewn yn llawn i Deyrnas Dduw fel bod dynol marwol, gan y digwydd hynny ar ôl yr atgyfodiad:

⁵⁰ Yn awr, dyma a ddywedaf, frodyr: ni all cig a gwaed etifeddu teyrnas Dduw; ac nid yw llygredigaeth yn etifeddu anllygredigaeth. ⁵¹ Wele, dywedaf ddiregelwch wrthyh: ni chysgwn oll, eithr fe'n newidir oll— ⁵² mewn eiliad, ar drawiad amrant, ar yr utgorn olaf. Oherwydd fe utgana'r utgorn, a chyfodir y meirw'n anllygredig, ac fe'n newidir ninnau (1 Corinthisiaid 15:50-52)

¹ Yr wyf, gan hynny, yn dy rybuddio gerbron Duw a'r Arglwydd Iesu Grist, yr hwn a farna'r byw a'r meirw ar ei ymddangosiad a'i deyrnas.

(2 Timotheus 4:1)

Nid yn unig y dysgodd Paul hynny, ond dysgodd hefyd y byddai Iesu'n traddodi'r Deyrnas i Dduw'r Tad:

²⁰ Ond yn awr y mae Crist wedi ei gyfodi oddi wrth y meirw, ac wedi dod yn flaenffrwyth y rhai a hunodd. ²¹ Oherwydd gan mai trwy ddyn y daeth marwolaeth, trwy Ddyn hefyd y daeth atgyfodiad y meirw. ²² Oherwydd fel y mae pawb yn marw yn Adda, felly hefyd y bywheir pawb yng Nghrist. ²³ Ond pob un yn ei drefn ei hun: Crist y blaenffrwyth, wedi hynny'r rhai sy'n eiddo Crist ar ei ddyfodiad. ²⁴ Yna y daw'r diwedd, pan draddoda'r deyrnas i Dduw'r Tad, wedi iddo ddiddymu pob tywysogaeth a phob awdurdod a gallu. ²⁵ Oherwydd rhaid iddo deyrnasu hyd oni osodo'r holl elynion dan ei draed. (1 Corinthiaid 15:20-25)

Dysgodd Paul hefyd na fydd yr anghyfiawn (torwyr y gorchmynion) yn etifeddu Teyrnas Dduw:

⁹ Oni wyddoch na chaiff yr anghyfiawn etifeddu teyrnas Dduw? Na thwyller chwi. Ni chaiff puteinwyr, nac eilunaddolwyr, na godinebwyr, na gwrywydwy, na sodomiaid, ¹⁰ na lladron, na chybyddion, na meddwon, na difenwyr, na chribddeilwyr etifeddu teyrnas Dduw. (1 Corinthiaid 6:9-10)

¹⁹ Yn awr y mae gweithredoedd y cnawd yn amlwg, sef: godineb, puteindra, aflendid, anlladrwydd, ²⁰ eilunaddoliaeth, dewiniaeth, casineb, cynhennau, cenfigennau, ffrwydradau digofaint, uchelgais hunanol, ymrafaelion, hereticiaethau, ²¹ eiddigedd, llofruddiaethau, meddwdod, cyfeddach, a phethau tebyg; am y rhai yr wyf yn dweud wrthych ymlaen llaw, fel y dywedais o'r blaen hefyd, na chaiff y rhai sy'n gwneud pethau o'r fath etifeddu teyrnas Dduw. (Galatiaid 5:19-21)

⁵ Oherwydd fe wyddoch hyn, nad oes gan un puteiniwr, na pherson aflan, na dyn cybyddlyd, sef eilunaddolwr, unrhyw etifeddiaeth yn nheyrnas Crist a Duw. (Effesiaid 5:5)

Y mae gan Dduw safonau ac y mae'n mynnu edifeirwch oddi wrth bechod er mwyn cael mynd i mewn i'w deyrnas. Y mae ufudd-dod i Dduw yn ofynnol er mwyn derbyn yr Ysbryd Glân yn ogystal ag er mwyn cyrraedd iachawdwriaeth:

²⁹ ...Pedr a'r apostolion ... a ddywedodd, “Y mae'n rhwymedig arnom ufuddhau i Dduw yn hytrach nag i ddynion. ... ³² A nyni yw ei dystion ef o'r pethau hyn, ac felly hefyd yr Ysbryd Glân, yr hwn a roddodd Duw i'r rhai sy'n ufuddhau iddo.” (Actau 5:29,32, AFV)

⁵ Crist ... ⁸ er ei fod yn Fab, eto dysgodd ufudd-dod trwy'r pethau a ddioddefodd. ⁹ Ac wedi ei berffeithio, daeth yn awdur iachawdwriaeth dragwyddol i bawb sy'n ufuddhau iddo, (Hebreaidd 5:5,8-9)

Rhybuddiodd yr Apostol Paul y byddai rhai'n dysgu nad efengyl Iesu yw'r ateb, ond bod ffordd arall yn dderbyniol:

³ Gras i chwi a thangnefedd oddi wrth Dduw'r Tad a'n Harglwydd Iesu Grist, ⁴ yr hwn a'i rhoddodd ei hun dros ein pechodau, er mwyn ein gwaredu o'r oes ddrwg bresennol hon, yn ôl ewyllys ein Duw a'n Tad, ⁵ i'r hwn y byddo'r gogoniant byth bythoedd. Amen. ⁶ Yr wyf yn rhyfeddu eich bod yn cefnu mor fuan ar yr hwn a'ch galwodd yng ngras Crist, at efengyl wahanol, ⁷ nad yw'n efengyl arall; ond y mae rhai sy'n eich blino ac yn dymuno gwyrddroi efengyl Crist. ⁸ Ond hyd yn oed pe baem ni, neu angel o'r nef, yn pregethu unrhyw efengyl arall i chwi na'r hyn a bregethasom i chwi, melltgedig fyddo ef. ⁹ Fel y dywedasom o'r blaen, felly yn awr y dywedaf drachefn: os yw rhywun yn pregethu unrhyw efengyl arall i chwi na'r hyn a dderbyniasoch, melltgedig fyddo ef. (Galatiaid 1:3-9)

³ Ond ofnaf, rhag ofn, fel y twyllodd y sarff Efa trwy ei chyfrwystra, y llygrir eich meddyliau chwithau oddi wrth y symrlwydd sydd yng Nghrist. ⁴ Oherwydd os yw'r hwn sy'n dod yn pregethu Iesu arall nad ydym ni wedi ei bregethu, neu os ydych yn derbyn ysbryd gwahanol nad ydych wedi ei dderbyn, neu efengyl wahanol nad ydych wedi ei chymeradwyo — fe'i goddefwch yn ddigon rhwydd! (2 Corinthiaid 11:3-4)

Beth oedd yr efengyl “arall” a “gwahanol,” sef yr efengyl ffug mewn gwirionedd?

Y mae amryw rannau i'r efengyl ffug.

Yn gyffredinol, yr efengyl ffug yw credu nad oes raid i chwi ufuddhau i Dduw mewn gwirionedd nac ymdrechu o ddifrif i fyw'n driw i'w ffordd ef, tra byddwch yn honni ei adnabod (cymharer Mathew 7:21-23). Y mae'n tueddu i fod yn hunanol ei gogwydd.

Hudodd y sarff Efa i syrthio am efengyl ffug bron 6000 o flynyddoedd yn ôl (Genesis 3)—ac er hynny y mae bodau dynol wedi credu eu bod yn gwybod yn well na Duw ac y dylent benderfynu drostynt eu hunain beth sy'n dda a beth sy'n ddrwg. Ie, ar ôl i Iesu ddod, yn aml y cysylltwyd ei enw ef ag amryw efengylau ffug—ac y mae hyn wedi parhau ac fe bery hyd at gyfnod yr Anghrist olaf.

Yn ôl yng nghyfnod yr Apostol Paul, cymysgedd Gnostig/Cyfriniol o wirionedd a chyfeiliornad oedd yr efengyl ffug yn ei hanfod. Credai'r Gnostigiaid yn y bôn mai gwybodaeth arbennig oedd ei hangen i gyrraedd dirnadaeth ysbrydol, gan gynnwys iachawdwriaeth. Tueddai'r Gnostigiaid i gredu nad oedd i'r hyn a wnâi'r cnawd unrhyw arwyddocâd arbennig, ac yr oeddent yn gwrthwynebu ufuddhau i Dduw mewn materion megis Saboth y seithfed dydd. Un o'r arweinwyr ffug hynny oedd Simon Magus, a gafodd ei geryddu/rybuddio gan yr Apostol Pedr (Actau 8:18-21).

Ond Nid yw'n Hawdd

Mae'r Testament Newydd yn dangos i Philip ddysgu Teyrnas Dduw:

⁵ Yna aeth Philip i lawr i ddinas Samaria a phregethodd Grist iddynt. ... ¹² credasant Philip wrth iddo bregethu'r pethau ynghylch teyrnas Dduw ... (Actau 8:5,12)

Er hynny, dysgodd Iesu, Paul a'r disgyblion nad yw'n hawdd mynd i mewn i Deyrnas Dduw:

²⁴ A phan welodd Iesu ei fod wedi tristáu'n fawr, dywedodd, “Mor anodd yw hi i'r rhai sydd â chyfoeth fynd i mewn i deyrnas Dduw!
²⁵ Oherwydd haws yw i gamel fynd trwy grau nodwydd nag i ŵr cyfoethog fynd i mewn i deyrnas Dduw.”

²⁶ A dywedodd y rhai a glywsant hynny, “Pwy ynteu a all gael ei achub?”

²⁷ Ond dywedodd yntau, “Y pethau sy'n amhosibl gyda dynion sydd bosibl gyda Duw.” (Luc 18:24-27)

²² “Rhaid i ni trwy lawer o orthrymderau fynd i mewn i deyrnas Dduw.” (Actau 14:22)

³ Y mae'n rhwymedig arnom ddiolch i Dduw bob amser amdanoch, frodyr, fel y mae'n gweddu, oherwydd bod eich ffydd yn cynyddu'n ddifawr, a chariad pob un ohonoch oll tuag at eich gilydd yn amlhau, ⁴ fel ein bod ni ein hunain yn ymffrostio ynoch ymhlith eglwysi Duw am eich amynedd a'ch ffydd yn eich holl erledigaethau a'ch gorthrymderau yr ydych yn eu goddef, ⁵ sy'n dystiolaeth eglur o farn gyfiawn Duw, er mwyn i chwi gael eich cyfrif yn deilwng o deyrnas Dduw, y dioddefwch chwithau drosti; ⁶ gan ei bod yn beth cyfiawn gan Dduw dalu gorthrymder i'r rhai sy'n eich blino, ⁷ ac i roi i chwi, y rhai a flinir, orffwystira gyda ni pan ddatguddir yr Arglwydd Iesu o'r nef gyda'i angylion nerthol, (2 Thesalonïaid 1:3-7)

Oherwydd yr anawsterau yn y cyfnod hwn, dim ond rhai sy'n cael eu galw a'u dewis yn awr yn yr oes hon i fod yn rhan ohoni (Mathew 22:1-14; Ioan 6:44; Hebreaid 6:4-6). Gelwir eraill yn nes ymlaen, gan fod y Beibl yn dangos y bydd y rhai “a gyfeiliornodd yn ysbryd yn dod i ddeall, a'r rhai a rwgnachodd yn dysgu athrawiaeth” (Eseia 29:24).

Dysgodd yr Apostol Pedr fod y deyrnas yn dragwyddol, a bod yn rhaid ufuddhau'n ddyfal i efengyl Duw neu fe fyddai barn:

¹⁰ Am hynny, frodyr, byddwch fwyfwy dyfal i wneud eich galwad a'ch etholedigaeth yn sicr, oherwydd os gwnewch y pethau hyn ni lithrwc byth; ¹¹ oherwydd felly y rhoddir i chwi fynediad helaeth i deyrnas dragwyddol ein Harglwydd a'n Gwaredwr Iesu Grist. (2 Pedr 1:10-11)

¹⁷ Oherwydd daeth yr amser i'r farn ddechrau yn nhŷ Dduw; ac os yw'n dechrau gyda ni yn gyntaf, beth fydd diwedd y rhai nad dydynt yn ufuddhau i efengyl Duw? (1 Pedr 4:17)

Llyfrau Olaf y Beibl a'r Deyrnas

Mae'r Beibl yn dysgu mai “cariad yw Duw” (1 Ioan 4:8,16) ac mai Duw yw Iesu (Ioan 1:1,14)—bydd gan Deyrnas Dduw Frenin sy'n gariad ac y mae ei ddeddfau'n cynnal cariad, nid casineb (cymharer Datguddiad 22:14-15).

Mae'r Beibl hefyd yn dangos y bydd Duw yn anfon angel a fydd yn cyhoeddi efengyl dragwyddol teyrnas Dduw (Datguddiad 14:6-7) ac yna angel arall i nodi bod Babilon, er ei bod yn ymddangos yn fawr, yn syrthio (Datguddiad 14:8-9). Bydd y negeseuon hyn yn gadarnhad goruwchnaturiol o'r efengyl y bydd y byd wedi ei derbyn eisoes yn dystiolaeth, ac ymddengys y byddant yn ffactorau i'r “dyrfa fawr” sy'n dod at Dduw yn ystod y diwedd (Datguddiad 7:9-14). Yn wahanol i'r gallu Babilonaidd olaf a fydd yn codi ac yn syrthio (cymharer Datguddiad 18:1-18), y mae cyfnod olaf teyrnas Dduw yn para am byth:

¹⁵ Yna utganodd y seithfed angel: A bu lleisiau uchel yn y nef, yn dweud, “Aeth teyrnasoedd y byd hwn yn deyrnasoedd ein Harglwydd ni a'i Grist ef, ac fe deyrnasa ef byth bythoedd!” (Datguddiad 11:15)

Bydd Iesu'n teyrnasu yn y deyrnas! Ac y mae'r Beibl yn datguddio dau o'i deitlau:

¹⁶ Ac y mae ganddo ar ei wisg ac ar ei glun enw wedi ei ysgrifennu: BRENIN Y BRENHINOEDD AC ARLWYDD YR ARLWYDDI. (Datguddiad 19:16)

Ond ai Iesu yw'r unig un a fydd yn teyrnasu? Sylwch ar y darn hwn:

⁴ A gwelais orseddau, ac eisteddasant arnynt, a rhoddwyd barn iddynt. Yna gwelais eneidiau'r rhai a ddiennyddiwyd trwy dorri eu pennau am eu tystiolaeth i Iesu ac am air Duw, y rhai nid addolasant y bwystfil na'i ddelw, ac ni dderbyniasant ei nod ar eu talcennau nac ar eu dwylo. A buont fyw a theyrnasu gyda Christ

am fil o flynyddoedd . . . ⁶ Gwyn ei fyd a sanctaidd yw'r sawl sydd â rhan yn yr atgyfodiad cyntaf. Nid oes gan yr ail farwolaeth awdurdod ar y cyfryw, ond byddant yn offeiriaid i Dduw ac i Grist, ac fe deyrnasant gydag ef fil o flynyddoedd. (Datguddiad 20:4,6)

Bydd gwir Gristnogion yn cael eu hatgyfodi i deyrnasu gyda Christ am fil o flynyddoedd! Bydd y deyrnas yn para am byth (Datguddiad 11:15), ond dim ond am fil o flynyddoedd yr oedd y teyrnasiad gyda'r saint a atgyfodwyd gyntaf, y sonnir amdano yn Datguddiad 20:6. Dyma pam y cyfeiriais at hyn yn gynharach fel cyfnod cyntaf y deyrnas—y cyfnod corfforol, milflwyddol, yn wahanol i'r cyfnod olaf, mwy ysbrydol.

Rhestrir sawl digwyddiad yn Llyfr y Datguddiad fel rhai sy'n digwydd rhwng y cyfnod milflwyddol a chyfnod olaf Teyrnas Dduw:

⁷ Ac wedi i'r mil o flynyddoedd ddod i ben, rhyddheir Satan o'i garchar ⁸ ac fe â allan i dwyllo'r cenhedloedd sydd ym mhedwar ban y ddaear, Gog a Magog, i'w casglu ynghyd i ryfel, a'u rhif fel tywod y môr. ... ¹¹ Yna gwelais orsedd fawr wen a'r hwn oedd yn eistedd arni, ac oddi wrth ei wyneb ef y ffodd y ddaear a'r nef ymaith. Ac ni chafwyd lle iddynt. ¹² A gwelais y meirw, fychain a mawrion, yn sefyll gerbron Duw, ac agorwyd llyfrau. Ac agorwyd llyfr arall, sef Llyfr y Bywyd. A barnwyd y meirw yn ôl eu gweithredoedd, yn ôl y pethau a ysgrifennwyd yn y llyfrau. ¹³ Rhoddodd y môr i fyny'r meirw oedd ynddo, a rhoddodd Angau a Hades i fyny'r meirw oedd ynddynt hwy. A barnwyd hwy, bob un yn ôl ei weithredoedd. ¹⁴ Yna bwriwyd Angau a Hades i'r llyn tân. Hon yw'r ail farwolaeth. ¹⁵ A phwy bynnag nas cafwyd wedi ei ysgrifennu yn Llyfr y Bywyd, fe'i bwriwyd i'r llyn tân. (Datguddiad 20:7-8, 11-15)

Mae Llyfr y Datguddiad yn dangos y bydd cyfnod diweddarach i'r deyrnas a ddaw ar ôl y teyrnasiad mil o flynyddoedd ac ar ôl ail farwolaeth y rhai sy'n gwrthod edifeirwch a ffyrdd Duw yn barhaol:

¹ Yna gwelais nef newydd a daear newydd, oherwydd yr oedd y nef gyntaf a'r ddaear gyntaf wedi mynd heibio. Ac nid oedd môr mwyach. ² Yna gwelais i, Ioan, y ddinas sanctaidd, Jerwsalem

Newydd, yn dod i lawr o'r nef oddi wrth Dduw, wedi ei pharatoi fel priodferch wedi ei haddurno i'w gŵr. ³ A chlywais lais uchel o'r nef yn dweud, "Wele, y mae pabell Duw gyda dynion, ac fe drig gyda hwy, a byddant hwy'n bobl iddo ef. Bydd Duw ei hun gyda hwy ac yn Dduw iddynt. ⁴ A bydd Duw yn sychu pob deigr yn o'u llygaid; ni bydd marwolaeth mwyach, na galar, nac wylofain. Ni bydd poen mwyach, oherwydd y mae'r pethau cyntaf wedi mynd heibio." (Datguddiad 21:1-4)

¹ A dangosodd i mi afon bur o ddŵr y bywyd, yn loyw fel grisial, yn llifo o orsedd Duw a'r Oen. ² Yng nghanol ei heol hi, ac o boptu'r afon, yr oedd pren y bywyd, yn dwyn deuddeg ffrwyth, pob pren yn rhoi ei ffrwyth bob mis. Yr oedd dail y pren er iachâd y cenhedloedd. ³ Ac ni bydd melltith mwyach, ond bydd gorsedd Duw a'r Oen ynddi, a'i weision a'i gwasanaethant ef. ⁴ Gwelant ei wyneb, a bydd ei enw ar eu talcennau. ⁵ Ni bydd nos yno: nid oes arnynt angen lamp na golau'r haul, oherwydd yr Arglwydd Dduw sy'n rhoi goleuni iddynt. Ac fe deyrnasant byth bythoedd. (Datguddiad 22:1-5)

Sylwch fod y teyrnasiad hwn, sydd ar ôl y mil o flynyddoedd, yn cynnwys gweision Duw ac yn para am byth. Bydd y Ddinas Sanctaidd, a baratowyd yn y nef, yn gadael y nef ac yn dod i lawr i'r ddaear. Dyma ddechrau cyfnod olaf Teyrnas Dduw. Cyfnod o DDIM MWY O BOEN NA DIODDEFAINT!

Bydd y rhai addfwyn yn etifeddu'r ddaear (Mathew 5:5) a phob peth (Datguddiad 21:7). Bydd y ddaear, gan gynnwys y Ddinas Sanctaidd a fydd arni, yn well am y gweithredir ffyrdd Duw. Sylweddolwch fod:

⁷ Ar gynnydd ei lywodraeth a'i dangnefedd ni bydd diwedd, (Eseia 9:7)

Yn amlwg bydd twf ar ôl i gyfnod olaf Teyrnas Dduw ddechrau, gan y bydd pawb yn ufuddhau i lywodraeth Duw.

Bydd hwn yn gyfnod gogoneddus dros ben:

⁹ Ond fel y mae'n ysgrifenedig: "Ni welodd llygad, ac ni chlywodd clust, ac ni ddaeth i galon dyn, y pethau a baratôdd Duw i'r rhai sy'n ei garu ef." ¹⁰ Ond datguddiodd Duw hwy i ni trwy ei Ysbryd. (1 Corinthisiaid 2:9-10)

Cyfnod o gariad, llawenydd a diddanwch tragwyddol ydyw. Bydd yn gyfnod ardderchog! Bydd Teyrnas Dduw yn gwneud tragwyddoldeb yn rhyfeddol o well. Onid ydych am gael eich rhan ynddi?

5. Dysgodd ffynonellau y tu allan i'r Testament Newydd am Deyrnas Dduw

A oedd y rhai cynnar a broffesai Grist yn tybio eu bod i fod i bregethu efengyl Teyrnas Dduw lythrennol?

Oeddent.

Flynnyddoedd yn ôl, mewn darlith a draddodwyd gan yr Athro Bart Ehrman o Brifysgol Gogledd Carolina, pwysleisiodd dro ar ôl tro, ac yn gywir, fod Iesu a'i ddilynwyr cynnar wedi cyhoeddi Teyrnas Dduw, yn wahanol i'r rhan fwyaf o'r rhai sy'n proffesu Cristnogaeth heddiw. Er bod dealltwriaeth gyffredinol Dr. Ehrman o Gristnogaeth yn wahanol iawn i eiddo'r Continuing Church of God, byddem yn cytuno mai efengyl y deyrnas yw'r hyn a gyhoeddodd Iesu ei hun a'r hyn y credai ei ddilynwyr ynddo. Byddem hefyd yn cytuno nad yw llawer sy'n honni Cristnogaeth heddiw yn deall hynny.

Yr Ysgrif a'r Bregeth Hynaf a Gadwyd ar ôl y Testament Newydd

Yr oedd Teyrnas Dduw yn rhan sylweddol o'r hyn yr honnir mai hi yw “y bregeth Gristnogol gyflawn hynaf sydd wedi goroesi” (Holmes M.W. Ancient Christian Sermon. The Apostolic Fathers: Greek Texts and English Translations, 2nd ed. Baker Books, Grand Rapids, 2004, p. 102). Mae'r Bregeth Gristnogol Hynafol hon yn cynnwys y datganiadau hyn am y deyrnas:

5:5 Ar ben hynny, fe wyddoch, frodyr, fod ein harhosiad ym myd y cnawd yn ddibwys ac yn ddarfodedig, ond bod addewid Crist yn fawr ac yn rhyfeddol: gorffwysra yn y deyrnas sydd i ddod a bywyd tragwyddol.

Mae'r datganiad uchod yn dangos nad yw'r deyrnas yn awr, ond y daw ac y bydd yn dragwyddol. At hynny, dywed y bregeth hynafol hon:

6:9 Yn awr, os nad yw hyd yn oed gwŷr cyfiawn fel y rhain yn gallu, trwy eu gweithredoedd cyfiawn eu hunain, achub eu plant, pa sicrwydd sydd gennym ni o fynd i mewn i deyrnas Dduw os

methwn â chadw ein bedydd yn bur ac yn ddihalog? Neu pwyl fydd yn eiriol drosom, os na chafwyd bod gennym weithredoedd sanctaidd a chyfiawn? 9:6 Am hynny, carwn ein gilydd, er mwyn i ni oll gael mynd i mewn i deyrnas Dduw. 11:7 Am hynny, os gwyddom beth sy'n iawn yng ngolwg Duw, cawn fynd i mewn i'w deyrnas a derbyn yr addewidion "na chlywodd clust ac na welodd llygad ac na ddychmygodd calon dyn."

12:1 Disgwyliwn, gan hynny, awr wrth awr am deyrnas Dduw mewn cariad a chyfiawnder, gan nad ydym yn gwybod dydd ymddangosiad Duw. 12:6 dywed ef, fe ddaw teyrnas fy Nhadau.

Mae'r datganiadau uchod yn dangos bod angen cariad trwy fyw'n iawn, nad ydym eto wedi mynd i mewn i Deyrnas Dduw, a'i bod yn digwydd ar ôl dydd ymddangosiad Duw—hynny yw, ar ôl i Iesu ddychwelyd eto. Teyrnas y Tad ydyw, ac nid Iesu'n unig yw'r deyrnas.

Mae'n ddiddorol fod y bregeth hynaf sy'n ymddangos yn Gristnogol y mae Duw wedi caniatáu iddi oroesi yn dysgu'r un Deyrnas Dduw ag y mae'r Testament Newydd yn ei dysgu ac ag y mae'r Continuing Church of God bellach yn ei dysgu (mae'n bosibl y gallai fod o Church of God wirioneddol, ond y mae fy ngwybodaeth gyfyngedig o'r Roeg yn cyfyngu ar fy ngallu i wneud datganiad cadarnach).

Arweinwyr Eglwysig yr Ail Ganrif ac Efengyl y Deyrnas

Dylid nodi i Papias, un a glywodd Ioan ac a oedd yn gyfaill i Polycarp, ac a ystyrir yn sant gan Gatholigion Rhufeinig, ddysgu'r deyrnas filflwyddol yn gynnar yn yr 2il ganrif. Cofnododd Eusebius i Papias ddysgu:

... fe fydd mileniwm ar ôl yr atgyfodiad oddi wrth y meirw, pan sefydlir teyrnasiad personol Crist ar y ddaear hon. (Fragments of Papias, VI. Gweler hefyd Eusebius, Church History, Book 3, XXXIX, 12)

Dysgodd Papias y byddai hwn yn gyfnod o ddigonedd mawr:

Yn yr un modd, [dywedodd] y byddai un gronyn o wenith yn cynhyrchu deng

mil o dywysennau, ac y byddai gan bob tywysen ddeng mil o rawn, ac y byddai pob gronyn yn rhoi deg pwys o flawd mân, pur a gloyw; ac y byddai afalau, a hadau, a glaswellt yn cynhyrchu mewn cyfrannau tebyg; ac y byddai'r holl anifeiliaid, gan ymborthi bryd hynny ar gynnyrch y ddaear yn unig, yn dod yn heddychlon ac yn gytûn, ac yn gwbl ddarostyngedig i ddyn.” [Tystiolaethir i'r pethau hyn mewn ysgrifen gan Papias, gŵr hynafol, un a glywodd loan ac a oedd yn gyfaill i Polycarp, yn y pedwerydd o'i lyfrau; oherwydd cyfansoddwyd pum llyfr ganddo...] (Fragments of Papias, IV)

Dywed y Llythyr at y Corinthiaid o'r cyfnod ar ôl y Testament Newydd:

42:1-3 Derbyniodd yr Apostolion yr Efengyl drosom ni oddi wrth yr Arglwydd Iesu Grist; anfonwyd Iesu Grist allan oddi wrth Dduw. Felly y mae Crist oddi wrth Dduw, a'r Apostolion oddi wrth Grist. Daeth y ddau, gan hynny, o ewyllys Duw yn y drefn benodedig. Wedi iddynt, felly, dderbyn gorchymyn, a chael eu sicrhau'n llwyr trwy atgyfodiad ein Harglwydd Iesu Grist a'u cadarnhau yng ngair Duw â llawn sicrwydd yr Ysbryd Glân, aethant allan â'r newyddion llawen y deuai teyrnas Dduw.

Arweinydd Cristnogol cynnar oedd Polycarp o Smyrna, ac yr oedd yntau'n ddisgybl i loan, yr olaf o'r apostolion gwreiddiol i farw. Dysgodd Polycarp, tua 120-135 O.C., fel a ganlyn:

Gwyn eu byd y tlodion, a'r rhai a erlidir er mwyn cyfiawnder, oherwydd eiddo hwy yw teyrnas Dduw. (Polycarp. Letter to the Philippians, Chapter II. From Ante-Nicene Fathers, Volume 1 as edited by Alexander Roberts & James Donaldson. American Edition, 1885)

Gan wybod, felly, “nad gwatwerir Duw,” fe ddylem rodio'n deilwng o'i orchymyn a'i ogoniant ...Oherwydd da yw iddynt gael eu torri ymaith oddi wrth y chwantau sydd yn y byd, gan fod “pob chwant yn rhyfela yn erbyn yr ysbryd;” ac “ni chaiff puteinwyr, na rhai merchetaidd, na gwrygydwyr, etifeddu teyrnas Dduw,” na'r

rhai sy'n gwneud pethau anghyson ac anweddus chwaith. (ibid, Chapter V)

Gwasanaethwn ef, gan hynny, mewn ofn, a chyda phob parchedigaeth, yn union fel y gorchmynnodd ef ei hun i ni, ac fel yr apostolion a bregethodd yr Efengyl i ni, a'r proffwydi a gyhoeddodd ymlaen llaw ddyfodiad yr Arglwydd. (ibid, Chapter VI)

Fel eraill yn y Testament Newydd, dysgodd Polycarp mai'r cyfiawn, ac nid torwyr y gorchmynion, a gaiff etifeddu Teyrnas Dduw.

Honnwyd hefyd i Polycarp ddysgu'r canlynol:

Ac ar y saboth canlynol dywedodd: 'Clywch fy anogaeth, blant annwyl Duw. Tyngais wrthych pan oedd yr esgobion yn bresennol, ac yn awr eto yr wyf yn eich annog oll i rodio'n weddus ac yn deilwng yn ffordd yr Arglwydd...Gwylwch, a thrachefn Byddwch barod, Na thrymhaer eich calonnau, y gorchymyn newydd ynghylch caru'r naill y llall, ei ddyfodiad yn ymddangos yn sydyn fel mellten gyflym, y farn fawr trwy dân, y bywyd tragwyddol, ei deyrnas anfarwol. A phob peth y'ch dysgir gan Dduw yr ydych yn ei wybod, pan chwiliwch yr Ysgrhythrau ysbrydoledig, ysgrifennwch hwy â phin yr Ysbryd Glân ar eich calonnau, er mwyn i'r gorchmynion aros ynoch yn annileadwy.' (Life of Polycarp, Chapter 24. J. B. Lightfoot, The Apostolic Fathers, vol. 3.2, 1889, pp. 488-506)

Dysgodd Melito o Sardis, a oedd yn arweinydd yn y Church of God, tua 170 O.C.:

Oherwydd yn wir fe arweiniodd y gyfraith at yr efengyl—yr hen at y newydd, y ddwy'n dod allan ynghyd o Seion a Jerwsalem; a'r gorchymyn at ras, a'r cysgod at y cynnyrch gorffenedig, a'r oen at y Mab, a'r ddafad at ddyn, a'r dyn at Dduw ...

Ond daeth yr efengyl yn esboniad ar y gyfraith ac yn

gyflawniad iddi, tra daeth yr eglwys yn ystordy'r gwirionedd...

Dyma'r un a'n gwaredodd o gaethiwed i ryddid, o dywyllwch i oleuni, o farwolaeth i fywyd, o ormes i deyrnas dragwyddol. (Melito. Homily On the Passover. Verses 7,40, 68. Translation from Kerux: The Journal of Online Theology. <http://www.kerux.com/documents/KeruxV4N1A1.asp>)

Felly, gwyddid bod Teyrnas Dduw yn rhywbeth tragwyddol, ac nid yn syml yr Eglwys Gristnogol na'r Eglwys Gatholig Rufeinig bresennol, a'i bod yn cynnwys cyfraith Duw.

Mae ysgrif arall o ganol i ddiwedd yr ail ganrif yn annog pobl i edrych at y deyrnas:

Am hynny, na fydded i neb ohonoch ragrithio mwyach nac edrych yn ôl, ond nesewch yn ewyllysgar at Efengyl teyrnas Dduw. (Roman Clement. Recognitions, Book X, Chapter XLV. Excerpted from Ante-Nicene Fathers, Volume 8. Edited by Alexander Roberts & James Donaldson. American Edition, 1886)

At hynny, er nad ymddengys iddi gael ei hysgrifennu gan un yn y wir eglwys, y mae'r ysgrif o ganol yr ail ganrif dan y teitl The Shepherd of Hermas, yng nghyfieithiad Roberts & Donaldson, yn defnyddio'r ymadrodd "teyrnas Dduw" bedair gwaith ar ddeg.

Yr oedd gwir Gristnogion, a hyd yn oed lawer nad oeddent ond yn proffesu Crist, yn gwybod rhywbeth am Deyrnas Dduw yn yr ail ganrif.

Yr oedd hyd yn oed Irenaeus, sant y Catholigion Rhufeinig a'r Uniongred Dwyreiniol, yn deall y byddai Cristnogion, ar ôl yr atgyfodiad, yn mynd i mewn i Deyrnas Dduw. Sylwch ar yr hyn a ysgrifennodd, tua 180 O.C.:

Oherwydd dyma gyflwr y rhai a gredodd, gan fod yr Ysbryd Glân yn aros yn barhaus ynddynt, yr hwn a roddwyd ganddo ef mewn bedydd, ac a gedwir gan y derbyniwr, os yw'n rhodio mewn gwirionedd a sancteiddrwydd a chyfiawnder a dyfalbarhad amyneddgar. Oherwydd y mae gan yr enaid hwn atgyfodiad yn y rhai sy'n credu, y corff yn derbyn yr enaid drachefn, ac ynghyd ag ef, trwy nerth yr Ysbryd Glân, yn cael ei gyfodi ac yn mynd i mewn i deyrnas Dduw. (Irenaeus, St., Bishop of Lyon. Translated from

the Armenian by Armitage Robinson. The Demonstration of the Apostolic Preaching, Chapter 42. Wells, Somerset, Oct. 1879. As published in SOCIETY FOR PROMOTING CHRISTIAN KNOWLEDGE. NEW YORK: THE MACMILLAN CO, 1920)

Dysgodd Theophilus o Antiochia:

Nid wyf ond yn sôn am ei ddaioni; os galwaf ef yn Deyrnas, nid wyf ond yn sôn am ei ogoniant ... Oherwydd pe bai wedi ei wneud yn anfarwol o'r dechrau, byddai wedi ei wneud yn Dduw. ... Nid yn anfarwol, felly, nac yn farwol chwaith y gwnaeth ef ef, ond, fel y dywedasom uchod, yn abl i'r naill a'r llall; fel pe bai'n gogwyddo at bethau anfarwoldeb, gan gadw gorchymyn Duw, y byddai'n derbyn ganddo yn wobr anfarwoldeb, ac y byddai'n dod yn Dduw. (Theophilus, To Autolycus, 1:3, 2:27)

Ysgrifennodd sant y Catholigion Rhufeinig, Hippolytus, yn gynnar yn y drydedd ganrif:

A thi a dderbynni deyrnas nefoedd, ti a adnabu'r Brenin Nefol tra buost yn ymdeithio yn y bywyd hwn. A byddi'n gydymaith i'r Duwdod, ac yn gyd-etifedd â Christ, heb fod mwyach yn gaeth i chwantau nac angerddau, ac heb dy ddifa byth mwy gan glefyd. Oherwydd daethost yn Dduw: oherwydd pa ddioddefiadau bynnag a ddioddefaist tra oeddit yn ddyn, y rhai hynny a roddodd ef i ti, am dy fod o ddefnydd marwol, ond beth bynnag sy'n gyson â Duw i'w gyfrannu, addawodd Duw roi'r rheini i ti, am dy fod wedi dy dduwioli, a'th genhedlu i anfarwoldeb. (Hippolytus. Refutation of All Heresies, Book X, Chapter 30)

Y nod ar gyfer bodau dynol yw cael eu duwioli (yn blant llythrennol i Dduw, cymharer Salm 82:6) yn Nheyrnas Dduw sydd i ddod.

Yr oedd Teyrnas Dduw a oedd i ddod yn athrawiaeth gan yr eglwys gatholig wreiddiol (gweler hefyd ein e-lyfr rhad ac am ddim, ar gael yn ccog.org, dan y teitl [Beliefs of the Original Catholic Church: Could a remnant group have continuing apostolic succession?](#) — Credoau'r Eglwys

Gatholig Wreiddiol: A allai grŵp o weddill fod ag olyniaeth apostolaidd barhaus?).

Problemau yn yr Ail a'r Drydedd Ganrif

Er gwaethaf derbyniad eang y deyrnas, cododd arweinydd gwrthgiliol gwrth-gyfraith o'r enw Marcion yn yr ail ganrif. Dysgodd Marcion yn erbyn cyfraith Duw, y Saboth, a Theyrnas Dduw lythrennol. Er iddo gael ei gondemnio gan Polycarp ac eraill, bu ganddo gysylltiad ag Eglwys Rufain am gryn amser, ac ymddangosai fod ganddo lawer o ddylanwad ar yr eglwys Rufeinig.

Yn yr ail a'r drydedd ganrif, yr oedd yr alegorwyr yn ymsefydlu yn Alexandria (yr Aifft). Yr oedd llawer o'r alegorwyr yn gwrthwynebu'r athrawiaeth am deyrnas Dduw lythrennol. Sylwch ar yr adroddiad am rai o'r alegorwyr hynny:

Ganwyd Dionysius i deulu paganaidd bonheddig a chyfoethog yn Alexandria, a chafodd ei addysgu yn eu hathroniaeth hwy. Gadawodd yr ysgolion paganaidd i ddod yn ddisgybl i Origen, ac fe'i holynodd yng ngofal ysgol gatecetig Alexandria...

Yr oedd Clement, Origen a'r ysgol Gnostig yn llygru athrawiaethau'r oraclau sanctaidd trwy eu dehongliadau dychmygus ac alegoriaidd...enillasant iddynt eu hunain yr enw "Alegorwyr." Ymladdodd Nepos yn gyhoeddus yn erbyn yr Alegorwyr, gan haeru y bydd teyrnasiad Crist ar y ddaear...

Ymrysonodd Dionysius â dilynwyr Nepos, ac yn ôl ei gyfrif ef... "y fath gyflwr ar bethau ag sy'n bodoli'n awr yn nheyrnas Dduw." Dyma'r sôn cyntaf am deyrnas Dduw yn bodoli yng nghyflwr presennol yr eglwysi...

Ceryddodd Nepos eu cyfeiliornad, gan ddangos nad yw teyrnas nefoedd yn alegoriaidd, ond mai teyrnas lythrennol ein Harglwydd sydd i ddod ydyw, yn yr atgyfodiad i fywyd tragwyddol...

Felly y beichiogwyd ac y ganwyd y syniad am y deyrnas wedi dod yng nghyflwr presennol pethau yn ysgol Gnostig yr Alegorwyr yn yr Aifft, O.C. 200 i 250, ganrif gyfan cyn i esgobion yr ymerodraeth ddod i gael eu hystyried yn ddeiliaid yr orsedd...

Lluniodd Clement y syniad am deyrnas Dduw fel cyflwr o wir wybodaeth feddyliol am Dduw. Cyflwynodd Origen hi fel ystyr ysbrydol wedi ei chuddio yn llythrennol blaen yr Ysgrythurau. (Ward, Henry Dana. *The Gospel of the Kingdom: A Kingdom Not of this World; Not in this World; But to Come in the Heavenly Country, of the Resurrection from the Dead and of the Restitution of All Things*. Published by Claxton, Remsen & Haffelfinger, 1870, pp. 124-125)

Felly, tra oedd yr Esgob Nepos yn dysgu efengyl Teyrnas Dduw, ceisiodd yr alegorwyr lunio dealltwriaeth ffug, lai llythrennol, ohoni. Ceisiodd yr Esgob Apollinaris o Hierapolis hefyd ymladd yn erbyn cyfeiliornadau'r alegorwyr tua'r un adeg. Safodd y rhai a oedd yn wirioneddol yn y Church of God dros wirionedd Teyrnas Dduw lythrennol trwy gydol hanes.

Dysgodd Herbert W. Armstrong Efengyl y Deyrnas, a Mwy

Yn yr 20fed ganrif, ysgrifennodd y diweddar Herbert W. Armstrong, arweinydd cyntaf cyfnod Philadelphaidd modern y Church of God (Datguddiad 3:7-13):

Am iddynt wrthod efengyl Crist ..., bu'n rhaid i'r byd roi rhywbeth arall yn ei lle. Bu'n rhaid iddynt ddyfeisio ffugbeth! Felly clywsom sôn am deyrnas Dduw fel dim ond ystrydeb brydferth--teimlad braf yng nghalonau dynion--gan ei gostwng i DDIM byd anwesaid, afreal! Y mae eraill wedi camgyflwyno mai'r "EGLWYS" yw'r deyrnas ... Gwyddai'r proffwyd Daniel, a fu fyw 600 mlynedd cyn Crist, fod teyrnas Dduw yn deyrnas wirioneddol--llywodraeth yn rheoli dros BOBL lythrennol ar y ddaear ...

Dyma ... esboniad Duw ar BETH YW TEYRNAS DDUW: "Ac yn nyddiau'r brenhinoedd hyn..."--sôn y mae yma am y deg bys, yn rhannol o haearn ac yn rhannol o glai brau. Y mae hyn, trwy

gysylltu'r broffwydoliaeth â Daniel 7, a Datguddiad 13 a 17, yn cyfeirio at UNOL DALEITHIAU EWROP newydd sydd bellach yn ffurfio ... o flaen eich llygaid! Y mae Datguddiad 17:12 yn gwneud yn eglur y manylyn mai undeb o DDEG BRENIN NEU DEYRNAS fydd, a fydd (Dat. 17:8) yn atgyfodi hen YMERODRAETH RUFAIN ...

Pan ddaw Crist, y mae'n dod yn FRENIN y brenhinoedd, gan reoli'r ddaear gyfan (Dat. 19:11-16); a'i DEYRNAS ef--TEYRNAS DDUW--medd Daniel, sydd i DDIFA'r holl deyrnasoedd bydol hyn. Dywed Datguddiad 11:15 hynny yn y geiriau hyn: "Aeth teyrnasoedd y byd hwn yn DEYRNASOEDD EIN HARGLWYDD NI, AC EIDDO EI GRIST EF: ac fe deyrnasa ef byth bythoedd"! Dyma TEYRNAS DDUW. Dyma DDIWEDD y llywodraethau presennol--ie, a hyd yn oed yr Unol Daleithiau a chenhedloedd Prydain. Yna deuant hwy'n deyrnasoedd--yn LLYWODRAETHAU--yr Arglwydd IESU GRIST, a fydd bryd hynny'n FRENIN y brenhinoedd dros y ddaear gyfan. Y mae hyn yn gwneud yn gwbl EGLUR y ffaith fod TEYRNAS DDUW yn LLYWODRAETH lythrennol. Yn union fel yr oedd Ymerodraeth y Caldeaid yn DEYRNAS--yn union fel yr oedd Ymerodraeth Rufain yn DEYRNAS--felly y mae TEYRNAS DDUW yn llywodraeth. Y mae i gymryd drosodd LYWODRAETH CENHEDLOEDD y byd. GANWYD Iesu Grist i fod yn FRENIN--yn RHEOLWR! ...

Y mae'r un Iesu Grist a gerddodd dros fryniau a dyffrynnoedd y Wlad Sanctaidd a strydoedd Jerwsalem fwy na 1,900 o flynyddoedd yn ôl yn dod eto. Dywedodd y byddai'n dod eto. Ar ôl iddo gael ei groeshoelio, cyfododd Duw ef oddi wrth y meirw ar ôl tridiau a theirnos (Math. 12:40; Actau 2:32; I Cor. 15:3-4). Esgynnodd i Orsedd Duw. Pencadlys Llywodraeth y Bydysawd (Actau 1:9-11; Heb. 1:3; 8:1; 10:12; Dat. 3:21).

Ef yw "gŵr bonheddig" y ddameg, a aeth i Orsedd Duw--y "wlad bell"--i gael ei goroni'n Frenin y brenhinoedd dros yr holl genhedloedd, ac yna i ddychwelyd i'r ddaear (Luc 19:12-27).

Unwaith eto, y mae ef yn y nef hyd "amseroedd adferiad pob peth" (Actau 3:19-21). Ystyr adferiad yw dychwelyd i gyflwr neu

sefyllfa flaenorol. Yn yr achos hwn, adfer llywodraeth Duw ar y ddaear, ac felly adfer heddwch byd ac amodau iwtopaidd.

Bydd cythrwfl presennol y byd, a'r rhyfeloedd a'r cynhennau cynyddol, yn cyrraedd uchafbwynt mewn trafferth fyd-eang mor fawr fel na fyddai unrhyw gnawd dynol yn cael ei achub yn fyw oni bai i Dduw ymyrryd (Math. 24:22). Ar ei uchafbwynt eithaf, pan fyddai oedi'n arwain at chwythu pob bywyd oddi ar y blaned hon, bydd Iesu Grist yn dychwelyd. Y tro hwn y mae'n dod yn Dduw dwyfol. Y mae'n dod yn holl nerth a gogoniant y Creawdwr sy'n rheoli'r bydysawd. (Math. 24:30; 25:31.) Y mae'n dod yn "Frenin y brenhinoedd, ac Arglwydd yr arglwyddi" (Dat. 19:16), i sefydlu uwch-lywodraeth fyd-eang ac i reoli'r holl genhedloedd "â gwialen haearn" (Dat. 19:15; 12:5) ...

Crist yn Anghroesawus?

Ond a fydd dynoliaeth yn bloeddio o lawenydd, ac yn ei groesawu mewn gorfoledd a brwdfrydedd gwyllt--a fydd hyd yn oed eglwysi Cristnogaeth draddodiadol yn gwneud hynny?

Na fyddant! Credant, am fod gweinidogion ffug Satan (II Cor. 11:13-15) wedi eu twyllo, mai ef yw'r Anghrist. Bydd yr eglwysi a'r cenhedloedd yn ddig oherwydd ei ddyfodiad (Dat. 11:15 ynghyd ag 11:18), a bydd y lluoedd milwrol mewn gwirionedd yn ceisio ymladd yn ei erbyn i'w ddinistrio (Dat. 17:14)!

Bydd y cenhedloedd yn ymgymryd â brwydr uchafbwynt y Trydydd Rhyfel Byd sydd i ddod, a'r rheng flaen yn Jerwsalem (Sech. 14:1-2), ac yna bydd Crist yn dychwelyd. Mewn nerth goruwchnaturiol bydd yn "ymladd yn erbyn y cenhedloedd hynny" sy'n ymladd yn ei erbyn ef (adnod 3). Fe'u gorchfyga'n llwyr (Dat. 17:14)! "A saif ei draed yn y dydd hwnnw ar Fynydd yr Olewydd," pellter byr iawn i'r dwyrain o Jerwsalem (Sech. 14:4). (Armstrong HW. The Mystery of the Ages, 1984)

Mae'r Beibl yn datgan y bydd Iesu'n dychwelyd, ac y bydd ef yn ennill, eto bydd llawer yn ymladd yn ei erbyn adeg ei ddychweliad (Datguddiad

19:19). Bydd llawer yn honni (yn seiliedig ar gamddeall proffwydoliaeth y Beibl, ond yn rhannol oherwydd proffwydi ffug a chyfrinwyr) mai'r Iesu sy'n dychwelyd yw'r Anghrist olaf!

O Herbert Armstrong hefyd y daw'r canlynol:

Gwir grefydd--gwirionedd Duw wedi ei rymuso â chariad Duw a gyfrennir gan yr Ysbryd Glân...LLAWENYDD ANNHRAETHADWY o adnabod Duw a Iesu Grist--o adnabod y GWIRIONEDD--a chynhesrwydd CARIAD dwyfol Duw! ...

Dysgeidiaeth gwir Eglwys Duw yw, yn syml, dysgeidiaeth “byw wrth bob gair” o'r Beibl Sanctaidd ...

Bydd dynion yn troi oddi wrth ffordd “cael” at ffordd “rhoi”--ffordd cariad Duw.

Bydd GWAREIDDIAD NEWYDD bellach yn gafael yn y ddaear!
(ibid)

Teyrnas Dduw yw'r GWAREIDDIAD NEWYDD. Y mae cyhoeddi bod y gwareiddiad newydd hwnnw i ddod ac i fod wedi ei seilio ar gariad yn rhan bwysig o hanfod gwir efengyl y deyrnas a ddysgodd Iesu a'i ddilynwyr. Dyna beth yr ydym ni yn y Continuing Church of God yn ei bregethu.

Sylweddolodd Herbert Armstrong fod Iesu'n dysgu bod cymdeithas ddynol, hyd yn oed pan yw'n tybio ei bod am ufuddhau, wedi gwrthod ffordd fyw 'rhoi', sef ffordd cariad. Ymddengys nad oes braidd neb yn amgyffred yn iawn arwyddocâd yr hyn yr oedd Iesu'n ei ddysgu.

Y mae iachawdwriaeth trwy Iesu yn rhan o'r Efengyl

Yn awr, y mae rhai sydd wedi darllen cyn belled â hyn yn ôl pob tebyg yn pendroni ynghylch rhan marwolaeth Iesu yn yr iachawdwriaeth. Ydy, y mae ei farwolaeth ef yn rhan o'r efengyl yr ysgrifennodd y Testament Newydd a Herbert W. Armstrong ill dau amdani.

Mae'r Testament Newydd yn dangos bod yr efengyl yn cynnwys iachawdwriaeth trwy Iesu:

¹⁶ Oherwydd nid oes arnaf gywilydd o efengyl Crist, gan mai gallu Duw yw hi er iachawdwriaeth i bawb sy'n credu, i'r Iddew yn gyntaf a hefyd i'r Groegwr (Rhufeiniaid 1:16).

⁴ Am hynny aeth y rhai a wasgarwyd i bobman gan bregethu'r gair. ⁵ Yna aeth Philip i lawr i ddinas Samaria a phregethodd Grist iddynt. ... ¹² Ond pan gredasant Philip wrth iddo bregethu'r pethau ynghylch teyrnas Dduw ac enw Iesu Grist, bedyddiwyd gwŷr a gwragedd fel ei gilydd. ... ²⁵ Felly, wedi iddynt dystiolaethu a phregethu gair yr Arglwydd, dychwelasant i Jerwsalem, gan bregethu'r efengyl mewn llawer o bentrefi'r Samariaid. ²⁶ Yna llefarodd angel yr Arglwydd wrth Philip ... ⁴⁰ Cafwyd Philip yn Asotus. Ac wrth fynd trwodd, pregethodd yn yr holl ddinasoedd hyd nes iddo ddod i Gesarea. (Actau 8:4,5,12,25,26,40)

¹⁸ pregethodd iddynt Iesu a'r atgyfodiad. (Actau 17:18)

³⁰ Yna trigodd Paul ddwy flynedd gyfan yn ei dŷ rhent ei hun, a derbyniodd bawb a ddaeth ato, ³¹ gan bregethu teyrnas Dduw a dysgu'r pethau sy'n ymwneud â'r Arglwydd Iesu Grist gyda phob hyder, heb neb yn ei rwystro. (Actau 28:30-31)

Sylwch fod y pregethu'n cynnwys Iesu A'r deyrnas. Yn drist, y mae dealltwriaeth briodol o efengyl Teyrnas Dduw yn tueddu i fod ar goll o ddysgeidiaeth yr eglwysi Groegaidd-Rufeinig.

Mewn gwirionedd, er mwyn ein helpu i ddod yn rhan o'r deyrnas honno, carodd Duw fodau dynol gymaint nes iddo anfon Iesu i farw drosom (Ioan 3:16-17) ac y mae hefyd yn ein hachub trwy ei ras (Effesiaid 2:8). Ac y mae hynny'n rhan o'r newyddion da (Actau 20:24).

Efengyl y Deyrnas yw'r Hyn y Mae ar y Byd ei Angen, Ond ...

Y mae gweithio dros heddwch (Mathew 5:9) a gwneud daioni yn nodau gwerth chweil (cymharer Galatiaid 6:10). Eto i gyd, y mae llawer o arweinwyr y byd, gan gynnwys rhai crefyddol, yn credu mai cydweithredu

dynol rhyngwladol a ddaw â heddwch a ffyniant, ac nid Teyrnas Dduw. Ac er y cânt rai llwyddiannau dros dro, nid yn unig na fyddant yn llwyddo, ond bydd rhai o'u hymdrechion dynol yn y pen draw yn dwyn y blaned Ddaear i'r fath gyflwr fel na fyddai bywyd yn gynaliadwy oni bai i Iesu ddychwelyd i sefydlu ei Deyrnas (Mathew 24:21-22). Y mae bodau dynol yn trwsio'r ddaear heb Dduw yn efengyl ofer a ffug (Salm 127:1).

Mae llawer yn y byd yn ceisio llunio cynllun rhyngwladol Babilonaidd lled-grefyddol i osod trefn fyd newydd yn ei lle yn yr 21ain ganrif. Y mae hyn yn rhywbeth y mae'r Continuing Church of God wedi ei gondemnio er ei sefydlu ac y mae'n bwriadu parhau i'w gondemnio. Er pan hudodd Satan Efa i syrthio am fersiwn o'i efengyl ef bron 6000 o flynyddoedd yn ôl (Genesis 3), y mae llawer o fodau dynol wedi credu eu bod yn gwybod yn well na Duw beth a fydd yn gwneud lles iddynt hwy ac i'r byd.

Yn ôl y Beibl, bydd angen cyfuniad o arweinydd milwrol yn Ewrop (a elwir yn Frenin y Gogledd, ac a elwir hefyd yn Fwystfil Datguddiad 13:1-10) ynghyd ag arweinydd crefyddol (a elwir yn broffwyd ffug, ac a elwir hefyd yn Anghrist olaf ac yn Fwystfil dau-gorn Datguddiad 13:11-17) o ddinas y saith bryn (Datguddiad 17:9,18) i ddwyn i mewn drefn fyd 'Fabilonaidd' (Datguddiad 17 a 18). Er bod ar ddynolryw angen dychweliad Crist a sefydlu ei deyrnas, ni fydd llawer yn y byd yn rhoi sylw i'r neges hon yn yr 21ain ganrif—byddant yn parhau i gredu amryw fersiynau o efengyl ffug Satan. Ond bydd y byd yn derbyn tystiolaeth.

Cofiwch i Iesu ddysgu:

¹⁴ A phregethir yr efengyl hon am y deyrnas yn yr holl fyd yn dystiolaeth i'r holl genhedloedd, ac yna y daw'r diwedd. (Mathew 24:14)

Sylwch y bydd efengyl y deyrnas yn cyrraedd y byd yn dystiolaeth, ac yna y daw'r diwedd. Y "diwedd" hwnnw yw dechrau'r "gorthrymder mawr."

Y mae sawl rheswm am hyn.

Un yw bod Duw am i'r byd glywed y wir efengyl cyn dechrau'r Gorthrymder Mawr (y dangosir ei fod yn dechrau yn Mathew 24:21). Felly, y mae neges yr efengyl yn dystiolaeth ac yn rybudd (cymharer

Eseciel 3; Amos 3:7). Bydd yn arwain at fwy o dröedigaethau ymhlith y Cenhedloedd (Rhufeiniaid 11:25) a thröedigaethau ymhlith rhai nad ydynt o'r Cenhedloedd (Rhufeiniaid 9:27) cyn i Iesu ddychwelyd.

Rheswm arall yw y bydd hanfod y neges yn groes i safbwyntiau gallu Bwystfil Brenin y Gogledd sy'n codi, ynghyd â'r Proffwyd Ffug, sef yr Anghrist olaf. Bydd y ddau hynny yn y bôn yn addo heddwch trwy ymdrech ddynol a chyfaddawd crefyddol, ond fe arwain at y diwedd (Mathew 24:14-22) ac at ddinistr (cymharer 1 Thesalonïaid 5:3).

Er bod y Beibl yn dweud wrthym am ymdrechu dros y wir ffydd wreiddiol (Jwd 3), mai gwirionedd yw gair Duw (Ioan 17:17), a bod gwir Gristnogion i fod ar wahân i'r rhai sy'n cyfaddawdu â phaganiaeth (2 Corinthisiaid 6:14-17), bydd llawer yn haeru bod eu "hefengyl" hwy (newyddion da) yn cynnwys cyfaddawd er mwyn i heddwch ac undod fodoli. Yn drist, bydd gwir efengyl Teyrnas Dduw yn cael ei hystyried yn efengyl ffug gan lawer o'r rhai sy'n hyrwyddo agendâu eciwmenaidd a rhyngffydd y Bwystfil a'r Proffwyd Ffug (yr Anghrist olaf).

Oherwydd yr arwyddion a'r rhyfeddodau celwyddog sy'n gysylltiedig â hwy (2 Thesalonïaid 2:9), bydd y rhan fwyaf yn y byd yn dewis credu celwydd (2 Thesalonïaid 2:9-12) yn hytrach na neges yr efengyl. Oherwydd condemniadau amhriodol o Deyrnas Dduw filflwyddol gan y Catholigion Rhufeinig, yr Uniongred Dwyreiniol, y Lutheriaid ac eraill, bydd llawer yn honni ar gam mai neges efengyl filflwyddol Teyrnas Dduw yw'r efengyl ffug sy'n gysylltiedig â'r Bwystfil a'r Anghrist.

Cyn dechrau'r Gorthrymder Mawr, bydd y Cristnogion Philadelphaidd ffyddlon (Datguddiad 3:7-13) yn cyrraedd y byd (Mathew 24:14) gan gyhoeddi efengyl filflwyddol y deyrnas a dweud wrth y byd beth y bydd rhai arweinwyr bydol (gan gynnwys y Bwystfil a'r Proffwyd Ffug) ar fin ei wneud.

Byddant yn cefnogi dweud wrth y byd y neges y bydd y Bwystfil, sef gallu Brenin y Gogledd, ynghyd â'r Proffwyd Ffug, sef yr Anghrist olaf, yn y pen draw yn dinistrio (ynghyd â rhai o'u cynghreiriaid) yr Unol Daleithiau a chenhedloedd Eingl y Deyrnas Unedig, Canada, Awstralia a Seland Newydd (Daniel 11:24,39), ac y byddant yn fuan wedi hynny'n dinistrio

cyngyrair Arabaidd/Islamaidd (Daniel 11:40-43), yn gweithredu'n offerynnau i'r cythreuliaid (Datguddiad 16:13-14), ac yn y pen draw yn ymladd yn erbyn Iesu Grist adeg ei ddychweliad (Datguddiad 16:14; 19:19-20). Bydd y Philadelphaidd ffyddlon (Datguddiad 3:7-13) yn cyhoeddi y bydd teyrnas filflwyddol Duw yn dod cyn bo hir.

Byddai hyn yn ôl pob tebyg yn cynhyrchu llawer o sylw yn y cyfryngau ac yn cyfrannu at gyflawni Mathew 24:14. Yr ydym ni yn y Continuing Church of God yn paratoi llenyddiaeth (mewn nifer o ieithoedd), yn ychwanegu at wefannau, ac yn cymryd camau eraill i baratoi ar gyfer y 'gwaith byr' (cymharer Rhufeiniaid 9:28) a fydd yn helpu i arwain at benderfyniad Duw fod digon wedi ei ddarparu ar gyfer Mathew 24:14 yn dystiolaeth er mwyn i'r diwedd ddod.

Ni fydd yr arweinwyr byd sy'n cyhoeddi'r 'efengyl ffug' (yn ôl pob tebyg rhyw fath 'newydd' o brif arweinydd i Ewrop ynghyd â phontiff cyfaddawdol a fydd yn honni rhyw ffurf ar Gatholigiaeth) yn hoffi'r cyhoeddi hwnnw—ni fyddant am i'r byd ddysgu beth y byddant mewn gwirionedd yn ei wneud (ac efallai na fyddant hyd yn oed yn ei gredu eu hunain ar y dechrau, cymharer Eiseia 10:5-7). Byddant hwy a/neu eu cefnogwyr hefyd yn ôl pob tebyg yn dysgu ar gam y bydd y Cristnogion Philadelphaidd ffyddlon yn arddel athrawiaeth eithafol (milflwyddiaeth) am anghrist sydd i ddod. Bydd pa gondemniadau bynnag a wnânt hwy a/neu eu dilynwyr tuag at y ffyddloniaid Philadelphaidd a'r Continuing Church of God yn sbarduno erledigaeth (Daniel 11:29-35; Datguddiad 12:13-15). Bydd hyn hefyd yn arwain at y diwedd—dechrau'r Gorthrymder Mawr (Mathew 24:21; Daniel 11:39; cymharer Mathew 24:14-15; Daniel 11:31) yn ogystal â chyfnod o 3½ blynedd o amddiffyniad i'r Cristnogion Philadelphaidd ffyddlon (Datguddiad 3:10; 12:14-16).

Bydd y Bwystfil a'r Proffwyd Ffug yn rhoi cynnig ar rym, blacmel economaidd, arwyddion, rhyfeddodau celwyddog, llofruddiaeth, a phwysau eraill (Datguddiad 13:10-17; 16:14; Daniel 7:25; 2 Thesalonïaidd 2:9-10) er mwyn cael rheolaeth. Bydd Cristnogion yn gofyn:

¹⁰ "Pa hyd, O Arglwydd, sanctaidd a chywir, hyd oni farni ac oni ddieli ein gwaed ar y rhai sy'n trigo ar y ddaear?" (Datguddiad 6:10)

Trwy'r oesoedd, y mae pobl Dduw wedi pendroni a gofyn, "Pa hyd fydd hi hyd nes y dychwel Iesu?"

Er nad ydym yn gwybod y dydd na'r awr, disgwyliwn i Iesu ddychwelyd (ac i Deyrnas Dduw filflwyddol gael ei sefydlu) yn yr 21ain ganrif ar sail llawer o ysgrythurau (e.e. Mathew 24:4-34; Salm 90:4; Hosea 6:2; Luc 21:7-36; Hebreaid 1:1-2; 4:4,11; 2 Pedr 3:3-8; 1 Thesalonïaid 5:4), a gwelwn rannau ohonynt bellach yn cael eu cyflawni.

Os nad yw Iesu'n ymyrryd, bydd dynoliaeth wedi difodi pob bywyd:

²¹ Oherwydd y pryd hwnnw bydd gorthrymder mawr, y fath nas bu o ddechrau'r byd hyd yr amser hwn, nac a fydd byth chwaith.

²² Ac oni byrheid y dyddiau hynny, ni achubid dim cnawd; ond er mwyn yr etholedigion y byrheir y dyddiau hynny. (Mathew 24:21-22)

²⁹ Yn union ar ôl gorthrymder y dyddiau hynny tywyllir yr haul, ac ni rydd y lleuad ei goleuni; syrth y sêr o'r nef, ac ysgydwir nerthoedd y nefoedd. ³⁰ Yna yr ymddengys arwydd Mab y Dyn yn y nef, ac yna y galara holl lwythau'r ddaear, a gwelant Fab y Dyn yn dyfod ar gymylau'r nef gyda nerth a gogoniant mawr. ³¹ Ac fe anfona ei angylion â sain uchel utgorn, ac fe gasglant ynghyd ei etholedigion o'r pedwar gwynt, o'r naill gwr i'r nef hyd y llall. (Mathew 24:29-31)

Teyrnas Dduw yw'r hyn y mae ar y byd ei angen.

Llysgenhadon dros y Deyrnas

Beth yw eich rhan chwi yn y Deyrnas?

Ar hyn o bryd, os ydych yn wir Gristion, yr ydych i fod yn llysgennad dros Iesu a thros Deyrnas Dduw. Sylwch ar yr hyn a ysgrifennodd yr Apostol Paul:

²⁰ Yn awr, ynteu, yr ydym yn llysgenhadon dros Grist, fel pe bai Duw yn ymbil trwom ni: erfyniwn arnoch ar ran Crist, cymoder chwi â Duw. (2 Corinthisiaid 5:20)

¹⁴ Sefwch, gan hynny, wedi gwregysu eich lwynau â'r gwirionedd, ac wedi gwisgo dwyfronneg cyfiawnder, ¹⁵ ac wedi gwisgo am eich traed barodrwydd efengyl tangnefedd; ¹⁶ uwchlaw popeth, gan gymryd tarian ffydd, y gallwch â hi ddiffodd holl saethau tanllyd yr un drwg. ¹⁷ A chymerwch helm iachawdwriaeth, a chledddyf yr Ysbryd, sef gair Duw; ¹⁸ gan weddio bob amser â phob gweddi a deisyfiad yn yr Ysbryd, a bod yn wylidwrus i'r diben hwn â phob dyfalbarhad a deisyfiad dros yr holl saint— ¹⁹ a throsof finnau, ar rodidi imi ymadrodd, er mwyn imi agor fy ngenau'n hy i hysbysu dirgelwch yr efengyl, ²⁰ yr wyf yn llysgennad drosti mewn cadwynau; er mwyn imi lefaru'n hy ynddi, fel y dylwn lefaru. (Effesiaid 6:14-20)

Beth yw llysgennad? Dyma ddiffiniad Merriam-Webster:

1: cennad swyddogol; yn arbennig: cynrychiolydd diplomyddol o'r radd uchaf a achredir i lywodraeth neu frenin tramor yn gynrychiolydd preswyl ei lywodraeth neu ei frenin ei hun, neu a benodir ar gyfer cenhadaeth ddiplomyddol arbennig ac yn aml dros dro

2 a: cynrychiolydd neu negesydd awdurdodedig

Os ydych yn wir Gristion, yr ydych yn gennad swyddogol dros Grist! Sylwch ar yr hyn a ysgrifennodd yr Apostol Pedr:

⁹ Ond yr ydych chwi yn genhedlaeth etholedig, yn offeiriadaeth frenhinol, yn genedl sanctaidd, yn bobl neilltuol iddo ef, er mwyn i chwi gyhoeddi rhinweddau'r hwn a'ch galwodd chwi allan o dywyllwch i'w oleuni rhyfeddol; ¹⁰ y rhai nad oeddech gynt yn bobl, ond sydd yn awr yn bobl Dduw, y rhai ni chawsech drugaredd, ond sydd yn awr wedi cael trugaredd. (1 Pedr 2:9-10)

Fel Cristnogion, yr ydym i fod yn rhan o genedl sanctaidd.

Pa genedl sydd yn sanctaidd yn awr?

Wel, yn sicr nid yr un o deyrnasoedd y byd hwn—ond byddant hwy yn y pen draw yn rhan o Deyrnas Crist (Datguddiad 11:15). Cenedl Dduw, ei Deyrnas ef, sydd yn sanctaidd.

Fel llysgenhadon, nid ydym fel rheol yn ymhél yn uniongyrchol â gwleidyddiaeth cenhedloedd y byd hwn. Ond yr ydym i fyw ffordd Duw o fyw yn awr (gweler hefyd yr e-lyfr rhad ac am ddim sydd ar gael yn www.ccog.org dan y teitl: *Christians: Ambassadors for the Kingdom of God, Biblical instructions on living as a Christian* — Cristnogion: Llysgenhadon dros Deyrnas Dduw, cyfarwyddiadau Beiblaidd ar fyw fel Cristion). Trwy fyw ffordd Duw o fyw yn awr, dysgwn yn well pam mai ffyrdd Duw sydd orau, fel y gallwn yn ei deyrnas ef fod yn frenhinoedd ac yn offeiriaid a theyrnasu gyda Christ ar y ddaear:

⁵ I'r hwn a'n carodd ni ac a'n golchodd o'n pechodau yn ei waed ei hun, ⁶ ac a'n gwnaeth yn frenhinoedd ac yn offeiriaid i'w Dduw a'i Dad, iddo ef y byddo'r gogoniant a'r llywodraeth byth bythoedd. Amen. (Datguddiad 1:5-6)

¹⁰ Ac a'n gwnaethost yn frenhinoedd ac yn offeiriaid i'n Duw; a theyrnaswn ar y ddaear. (Datguddiad 5:10)

Un agwedd ar ddod yn frenhinoedd ac yn offeiriaid yn y dyfodol fydd dysgu'r rhai a fydd bryd hynny'n farwol i rodio yn ffyrdd Duw:

¹⁹ Oherwydd bydd y bobl yn trigo yn Seion yn Jerwsalem; ni wylï mwyach. Bydd ef yn raslon iawn wrthyt pan glyw sain dy waedd; pan glyw hi, fe'th ateb. ²⁰ Ac er i'r Arglwydd roi i ti fara adfyd a dŵr cystudd, eto ni symudir dy athrawon i gornel mwyach, ond bydd dy lygaid yn gweld dy athrawon. ²¹ Bydd dy glustiau'n clywed gair o'th ôl, yn dweud, "Dyma'r ffordd, rhodiwch ynddi," pa bryd bynnag y trowch i'r llaw dde neu pa bryd bynnag y trowch i'r chwith. (Eseia 30:19-21)

Er mai proffwydoliaeth ar gyfer y deyrnas filflwyddol yw honno, y mae angen i Gristnogion yn yr oes hon fod yn barod i ddysgu:

¹² ... erbyn hyn fe ddylech fod yn athrawon, (Hebreaidd 5:12)

¹⁵ Ond sancteiddiwch yr Arglwydd Dduw yn eich calonau: a byddwch barod bob amser i ateb pob dyn sy'n gofyn ichwi reswm am y gobaith sydd ynoch, gyda gwyleidd-dra ac ofn: (1 Pedr 3:15, KJV)

Mae'r Beibl yn dangos y bydd llawer o'r Cristnogion mwy ffyddlon, ychydig cyn dechrau'r Gorthrymder Mawr, yn hyfforddi llawer:

³³ A'r rhai o'r bobl sy'n deall a hyfforddant lawer (Daniel 11:33;)

Felly, y mae dysgu a chynyddu mewn gras a gwybodaeth (2 Pedr 3:18) yn rhywbeth y dylem fod yn ei wneud yn awr. Dywedodd Iesu, "byddwch yn dystion i mi yn Jerwsalem, ac yn holl Jwdea a Samaria, a hyd eithaf y ddaear" (Actau 1:8). Rhan o'ch swyddogaeth yn Nheyrnas Dduw yw gallu dysgu.

Ac i'r Cristnogion Philadelphaidd mwy ffyddlon (Datguddiad 3:7-13), bydd hyn hefyd yn cynnwys cefnogi'r dystiolaeth efengylaidd bwysig cyn dechrau teyrnas filflwyddol Duw (cymharer Mathew 24:14).

Ar ôl i Deyrnas Dduw gael ei sefydlu, defnyddir pobl Dduw i helpu i adfer planed a niweidiwyd:

¹² Y rhai ohonoch chwi a adeiladant yr hen adfeilion; fe godwch sylfeini llawer cenhedlaeth; a gelwir di yn Atgyweiriwr yr Adwy, yn Adferwr Heolydd i Breswyllo Ynddynt. (Eseia 58:12)

Felly, bydd pobl Dduw a fu'n byw ffordd Duw yn yr oes hon yn ei gwneud yn haws i bobl breswyllo mewn dinasoedd (ac mewn mannau eraill) yn ystod y cyfnod adfer hwn yn ystod y mileniwm.

Bydd y byd yn wirioneddol yn lle gwell. Dylem fod yn llysgenhadon dros Grist yn awr, er mwyn i ni gael gwasanaethu yn ei Deyrnas ef hefyd.

Mae Gwir Neges yr Efengyl yn Trawsnewid

Dywedodd Iesu, "Os arhoswch yn fy ngair i, yr ydych yn wir ddisgyblion i mi. 32 A chewch wybod y gwirionedd, a bydd y gwirionedd yn eich rhyddhau" (Ioan 8:31-32). Y mae gwybod y gwirionedd am efengyl

Teyrnas Dduw yn ein rhyddhau rhag cael ein dal yng ngobeithion ffug y byd hwn. Gallwn yn hy gefnogi cynllun sy'n gweithio—cynllun Duw! Y mae Satan wedi twyllo'r holl fyd (Datguddiad 12:9) a Theyrnas Dduw yw'r gwir ateb. Y mae angen i ni sefyll dros y gwirionedd a'i eiriol (cymharer Ioan 18:37).

Mae neges yr efengyl yn ymwneud â mwy nag iachawdwriaeth bersonol. Dylai newyddion da Teyrnas Dduw drawsnewid rhywun yn yr oes hon:

² Ac na chydymffurfiwch â'r byd hwn, ond fe'ch trawsnewidier trwy adnewyddiad eich meddwl, er mwyn i chwi brofi beth yw ewyllys dda, gymeradwy a pherffaith Duw. (Rhufeiniaid 12:2)

Trawsnewidir gwir Gristnogion i wasanaethu Duw ac eraill:

²² Chwi weision, ufuddhewch ym mhob peth i'ch meistri yn ôl y cnawd, nid â gwasanaeth llygad, fel rhai sy'n plesio dynion, ond mewn calon ddifffuant, gan ofni Duw. ²³ A pha beth bynnag a wnewch, gwnewch ef o'ch calon, fel i'r Arglwydd ac nid i ddynion, ²⁴ gan wybod y derbyniwch oddi wrth yr Arglwydd wobr yr etifeddiaeth; oherwydd yr Arglwydd Grist yr ydych yn ei wasanaethu. (Colosiaid 3:22-24)

²⁸ Am hynny, gan ein bod yn derbyn teyrnas na ellir ei hysgwyd, bydded gennym ras, y gallwn drwyddo wasanaethu Duw yn gymeradwy â pharchedigaeth ac ofn duwiol. (Hebreaid 12:28)

Mae gwir Gristnogion yn byw'n wahanol i'r byd. Yr ydym yn derbyn safonau Duw uwchlaw safonau'r byd o ran beth sy'n iawn a beth sy'n anghywir. Y cyfiawn sy'n byw trwy ffydd (Hebreaid 10:38), gan ei bod yn gofyn ffydd i fyw ffordd Duw yn yr oes hon. Ystyrid bod Cristnogion mor wahanol i'r byd y buont yn byw ynddo nes i'w ffordd o fyw gael ei galw'n "y Ffordd" yn y Testament Newydd (Actau 9:2; 19:9; 24:14,22). Y mae'r byd yn byw'n hunanol, wedi ei dwyllo dan lywodraeth Satan, yn yr hyn a alwyd yn "ffordd Cain" (Jwd 11).

Mae Efengyl Teyrnas Dduw yn neges o gyfiawnder, llawenydd a thangnefedd (Rhufeiniaid 14:17). Y mae'r gair proffwydol, o'i ddeall yn iawn, yn ddiddanwch (cymharer 1 Corintiaid 14:3; 1 Thesalonïaiaid 4:18),

yn enwedig wrth i ni wyllo'r byd yn dadfeilio (cymharer Luc 21:8-36). Y mae'r wir ffordd Gristnogol o fyw yn arwain at helaethrwydd ysbrydol a bendithion corfforol (Marc 10:29-30). Dyma ran o'r rheswm pam y mae'r rhai sy'n ei byw yn deall bod ar y byd angen Teyrnas Dduw. Y mae Cristnogion yn llysgenhadon dros Deyrnas Dduw.

Mae Cristnogion yn rhoi ein gobaith yn yr ysbrydol, nid yn y corfforol, er ein bod yn byw mewn byd corfforol (Rhufeiniaid 8:5-8). Y mae gennym "obaith yr efengyl" (Colosiaid 1:23). Y mae hyn yn rhywbeth yr oedd y Cristnogion cynnar yn ei ddeall ac nad yw llawer sy'n proffesu Iesu heddiw yn ei amgyffred yn wirioneddol.

6. Mae eglwysi Groegaidd-Rufeinig yn dysgu bod y Deyrnas yn Bwysig, Ond...

Mae'r eglwysi Groegaidd-Rufeinig yn credu eu bod yn dysgu agweddau ar Deyrnas Dduw, ond y maent yn cael trafferth i ddeall yn wirioneddol beth ydyw mewn gwirionedd. Er enghraifft, dyma a ddysgir gan The Catholic Encyclopedia am y deyrnas:

Eiddo Crist ... Ym mhob cam o'i ddysgeidiaeth, dyfodiad y deyrnas hon, ei hamrywiol agweddau, ei hystyr fanwl, y modd y mae i'w chyrraedd, sy'n ffurfio prif sylwedd ei ymadroddion, i'r fath raddau nes galw ei ymadrodd yn "efengyl y deyrnas"...dechreuasant sôn am yr Eglwys fel "teyrnas Dduw"; cymharer Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10, ac ati. ...y mae'n golygu'r Eglwys fel y sefydliad Dwyfol hwnnw ... (Pope H. Kingdom of God. The Catholic Encyclopedia, Volume VIII. 1910)

Er i'r uchod gyfeirio at "Col., I, 13; I Thess., ii, 12; Apoc., I, 6, 9; v, 10," os edrychwch arnynt, fe welwch nad oes yr un o'r adnodau hynny'n dweud dim am yr Eglwys fel Teyrnas Dduw. Y maent yn dysgu y bydd credinwyr yn rhan o Deyrnas Dduw neu mai teyrnas Iesu ydyw. Y mae'r Beibl yn rhybuddio y byddai llawer yn newid yr efengyl neu'n troi at un arall, un anwir (Galatiaid 1:3-9). Yn drist, y mae amryw wedi gwneud hynny.

Dysgodd Iesu, "Myfi yw'r ffordd, y gwirionedd a'r bywyd. Nid oes neb yn dod at y Tad ond trwof fi" (Ioan 14:6). Dysgodd Pedr, "Ac nid oes iachawdwriaeth yn neb arall, oherwydd nid oes enw arall dan y nef wedi ei roi ymhlith dynion, trwy'r hwn y mae'n rhaid i ni gael ein hachub" (Actau 4:12). Dywedodd Pedr wrth yr Iddewon fod yn rhaid i bawb gael y ffydd i edifarhau a derbyn Iesu er mwyn cael eu hachub (Actau 2:38).

Mewn cyferbyniad â hyn, y mae'r diweddar Bab Ffrancis wedi dysgu y gall anffyddwyr, heb Iesu, gael eu hachub trwy weithredoedd da! Y mae hefyd yn dysgu y gall Iddewon gael eu hachub heb dderbyn Iesu! At hynny, ymddengys ei fod ef a rhai Groegaidd-Rufeinig hefyd yn ystyried bod fersiwn anfeiblaidd o 'Fair' yn allweddol i'r efengyl yn ogystal â bod yn allweddol i undod eciwmenaidd a rhyngffydd. Yn drist, nid ydynt hwy ac

eraill yn deall pwysigrwydd Iesu NAC ychwaith wir Efengyl Teyrnas Dduw. Y mae llawer yn hyrwyddo efengylau ffug.

Mae llawer yn dymuno rhodio wrth olwg a chael ffydd yn y byd. Y mae'r Testament Newydd yn dysgu bod Cristnogion i edrych i fyny:

² Gosodwch eich meddwl ar y pethau sydd uchod, nid ar y pethau sydd ar y ddaear. (Colosiaid 3:2)

⁷ Oherwydd trwy ffydd yr ydym yn rhodio, nid trwy olwg. (2 Corinthiaid 5:7)

Eto i gyd, dysgodd y Pab Pius XI yn y bôn i rodio wrth ei olwg ef ar ei eglwys ei hun:

... yr Eglwys Gatholig ... yw teyrnas Crist ar y ddaear. (Cylchlythyr Quas Primas gan Pius).

Mae gwefan CatholicBible101 yn honni, “sefydlwyd teyrnas Dduw ar y ddaear gan Iesu Grist yn y flwyddyn 33 O.C., ar ffurf ei Eglwys ef, dan arweiniad Pedr...yr Eglwys Gatholig.” Eto i gyd, nid yw Teyrnas Dduw filflwyddol yma, ac nid Eglwys Rufain mohoni chwaith. Pan ddaw, bydd ar y ddaear. Er bod gan wir Church of God “allweddau'r deyrnas” (Mathew 16:19), y mae'r rhai sy'n honni mai eglwys yw teyrnas Dduw “wedi dwyn ymaith allwedd gwybodaeth” (Luc 11:52).

Mae Eglwys Rufain yn dysgu mor gryf yn erbyn Teyrnas Dduw filflwyddol ddaearol sydd ar ddod yn fuan nes mai hi yn y bôn yw'r unig “athrawiaeth Anghrist” a restrir yng Nghatecism swyddogol yr Eglwys Gatholig:

676 Y mae twyll yr Anghrist eisoes yn dechrau ymffurfio yn y byd bob tro y gwneir yr honiad y gellir gwireddu o fewn hanes y gobaith meseianaid hwnnw na ellir ond ei wireddu y tu hwnt i hanes trwy'r farn eschatolegol. Y mae'r Eglwys wedi gwrthod hyd yn oed ffurfiau addasedig ar y ffugio hwn ar y deyrnas sydd i ddod, dan yr enw milflwyddiaeth ... (Catechism of the Catholic Church. Imprimatur Potest +Joseph Cardinal Ratzinger. Doubleday, NY 1995, p. 194)

Yn drist, bydd gan y rhai sy'n cytuno â'r safbwynt hwnnw broblemau mawr gyda chyhoeddi Efengyl Teyrnas Dduw yn y diwedd. Bydd rhai'n cymryd camau ofnadwy yn erbyn y rhai sy'n ei chyhoeddi (Daniel 7:25; 11:30-36). Ond, efallai y meddyliwch, oni fydd pawb sy'n proffesu Iesu'n Arglwydd yn y deyrnas? Na fyddant. Sylwch ar yr hyn a ddywedodd Iesu:

²¹ “Nid pawb sy'n dweud wrthyf, ‘Arglwydd, Arglwydd,’ a â i mewn i deyrnas nefoedd, ond yr hwn sy'n gwneud ewyllys fy Nhad sydd yn y nefoedd. ²² Dywed llawer wrthyf yn y dydd hwnnw, ‘Arglwydd, Arglwydd, oni phroffwydasom yn dy enw di, ac oni fwriasom allan gythreuliaid yn dy enw di, ac oni wnaethom lawer o wyrthiau yn dy enw di?’ ²³ Ac yna y datganaf wrthynt, ‘Nid adnabûm chwi erioed; ewch ymaith oddi wrthyf, chwi sy'n gwneud anghyfraith!’ (Mathew 7:21-23)

Nododd yr Apostol Paul fod “dirgelwch anghyfraith” “eisoës ar waith” (2 Thesalonïaïd 2:7) yn ei gyfnod ef. Y mae'r anghyfraith hon hefyd yn gysylltiedig â rhywbeth y mae'r Beibl yn rhybuddio yn ei erbyn yn y dyddiau diwethaf, a elwir yn “Dirgelwch, Babilon Fawr” (Datguddiad 17:3-5).

Mae “dirgelwch anghyfraith” yn ymwneud â rhai sy'n proffesu Cristnogaeth ac sy'n credu nad oes raid iddynt ymdrechu i gadw deddf Deg Gorchymyn Duw, ac ati, a/neu fod cynifer o eithriadau derbyniol iddi, a/neu fod ffurfiau derbyniol ar benyd am dorri cyfraith Duw; felly, er eu bod yn tybio bod ganddynt ryw ffurf ar gyfraith Duw, nid ydynt yn cadw ffurf ar Gristnogaeth y byddai Iesu na'i apostolion yn ei chydabod yn ddilys.

Mae llawer sy'n honni Cristnogaeth fel y Phariseaid a droseddodd yn erbyn gorchmynion Duw, ond a honnai fod eu traddodiadau'n gwneud hynny'n dderbyniol—condemniodd Iesu'r dull hwnnw (Mathew 15:3-9)! Rhybuddiodd Eiseia hefyd y byddai pobl a honnai eu bod yn eiddo Duw yn gwrthryfela yn erbyn ei gyfraith (Eiseia 30:9). Yn drist, y mae'r gwrthryfel anghyfreithlon hwn yn rhywbeth a welwn hyd heddiw.

Ymddengys mai “dirgelwch” arall yw bod Eglwys Rufain fel pe bai'n credu y bydd ei hagendâu eciwmenaidd a rhyngffydd milwriaethus yn arwain at

heddwch ac at fersiwn anfeiblaidd o Deyrnas Dduw ar y ddaear. Y mae'r Ysgrythur yn rhybuddio yn erbyn undod eciwmenaidd sydd i ddod, ac y mae'n dysgu y bydd hwnnw, am ychydig flynyddoedd, yn llwyddiannus (sylwer: dangosir y New Jerusalem Bible, cyfieithiad a gymeradwywyd gan y Catholigion Rhufeinig):

⁴ Ymgrymasant o flaen y ddraig am iddi roi ei hawdurdod i'r bwystfil; ac ymgrymasant o flaen y bwystfil, gan ddweud, 'Pwy sy'n debyg i'r bwystfil? Pwy a all ryfela yn ei erbyn?' ⁵ Caniatawyd i'r bwystfil lefaru ei ymffrost a'i gabledd ac i weithredu am ddeugain a dau fis; ⁶ a llefarodd ei gabledd yn erbyn Duw, yn erbyn ei enw, ei Babell nefol a phawb sy'n cysgodi yno. ⁷ Caniatawyd iddo ryfela yn erbyn y saint a'u gorchfygu, a rhoddwyd iddo allu ar bob hil, pobl, iaith a chenedl; ⁸ a bydd holl bobl y byd yn ei addoli, hynny yw, pawb nad ysgrifennwyd eu henwau er seiliad y byd yn llyfr bywyd yr Oen aberthol. ⁹ Bydded i bwy bynnag a all glywed, wrando: ¹⁰ Y rhai sydd i gaethiwed, i gaethiwed; y rhai sydd i farw trwy'r cleddyf, i farw trwy'r cleddyf. Dyma pam y mae'n rhaid i'r saint fod â dyfalbarhad a ffydd. (Datguddiad 13:4-10, NJB)

Mae'r Beibl yn rhybuddio yn erbyn undod Babilon yn y dyddiau diwethaf:

¹ Daeth un o'r saith angel a oedd â'r saith ffiol i lefaru wrthyf, a dweud, 'Tyrd yma ac fe ddangosaf i ti gosb y butain fawr sydd wedi ei gorseddu wrth ymyl dyfroedd helaeth, ² y bu holl frenhinoedd y ddaear yn puteinio gyda hi, ac a wnaeth holl boblogaeth y byd yn feddw ar win ei godineb.' ³ Aeth â mi mewn ysbryd i anialwch, ac yno gwelais wraig yn marchogaeth bwystfil ysgarlad ac iddo saith pen a deg corn, a theitlau cableddus wedi eu hysgrifennu drosto i gyd. ⁴ Yr oedd y wraig wedi ei gwisgo mewn porffor ac ysgarlad ac yn pefrio ag aur a gemau a pherlau, ac yr oedd yn dal cwpan gwin aur yn llawn o fudreddi ffaidd ei phuteindra; ⁵ ar ei thalcen yr oedd enw wedi ei ysgrifennu, enw dirgel: 'Babilon Fawr, mam yr holl buteiniaid a'r holl arferion aflan ar y ddaear.' ⁶ Gwelais ei bod yn feddw, yn feddw ar waed y saint,

a gwaed merthyron Iesu; a phan welais hi, yr oeddwn yn gwbl syfrdan. (Datguddiad 17:1-6, NJB)

⁹ 'Y mae hyn yn galw am graffter. Y saith pen yw'r saith bryn y mae'r wraig yn eistedd arnynt . . . ¹⁸ Y wraig a welaist yw'r ddinas fawr sydd ag awdurdod dros holl lywodraethwyr y ddaear.' (Datguddiad 17:9,18, NJB)

¹ Ar ôl hyn, gwelais angel arall yn dod i lawr o'r nef, ac awdurdod mawr wedi ei roi iddo; disgleiriodd y ddaear â'i ogoniant. ² Gwaeddodd nerth ei lais, 'Syrthiodd Babilon, syrthiodd Babilon Fawr, a daeth yn gyrchfan i gythreuliaid ac yn lety i bob ysbryd aflan ac i bob aderyn budr, atgas. ³ Yfodd yr holl genhedloedd yn ddwfn o win ei phuteindra; puteiniodd pob brenin ar y ddaear gyda hi, ac ymgyfoethogodd pob masnachwr trwy ei moethusrwydd afradlon.' ⁴ Llefardd llais arall o'r nef; clywais ef yn dweud, 'Deuwch allan ohoni, fy mhobl, ymaith oddi wrthi, rhag i chwi gyfranogi o'i throseddau a gorfod dwyn yr un plâu. ⁵ Cyrhaeddodd ei phechodau hyd yr wybren, ac y mae Duw'n cofio ei throseddau: gwnewch â hi fel y gwnaeth hi ag eraill. ⁶ Rhaid ei thalu ddwbl y swm a fynnodd hi. Caiff gwpan ddwywaith cryfach o'i chymysgedd ei hun. ⁷ Y mae pob un o'i rhwysgau a'i gloddestau i'w gyfateb gan artaith neu ing. Yr wyf wedi fy ngorseddu'n frenhines, medd hi wrthi ei hun; nid gweddwyf, ac ni chaf wybod galar byth. ⁸ Am hynny, mewn un dydd, y syrth y plâu arni: clefyd a galar a newyn. Fe'i llosgir hi i'r llawr. Y mae'r Arglwydd Dduw a'i condemniodd yn gadarn.' ⁹ 'Bydd galar ac wylo drosti gan frenhinoedd y ddaear a fu'n puteinio gyda hi ac yn cyd-gloddesta â hi. Gwelant y mwg wrth iddi losgi, (Datguddiad 18:1-9, NJB)

Yn Sechareia, y mae'r Beibl yn rhybuddio yn erbyn Babilon sydd i ddod ac yn dangos na ddaw undod priodol hyd nes ar ôl i Iesu ddychwelyd:

¹⁰ Gwylwch! Gwylwch! Ffowch o wlad y gogledd -- medd Iahwe -- oherwydd gwasgerais chwi i bedwar gwynt y nef -- medd Iahwe.

¹¹ Gwylwch! Dianc, Seion, sy'n awr yn byw gyda merch Babilon!

¹² Oherwydd fel hyn y dywed Iahwe Sabaoth, gan i'r Gogoniant fy anfon

i, am y cenhedloedd a'ch ysbeiliodd, 'Y mae pwy bynnag sy'n eich cyffwrdd yn cyffwrdd cannyll fy llygad. ¹³ Yn awr, wele, chwifiaf fy llaw drostynt a chânt eu hysbeilio gan y rhai a gaethiwyd ganddynt.' Yna cewch wybod i Iahwe Sabaoth fy anfon i! ¹⁴ Cana, llawenha, ferch Seion, oherwydd yn awr yr wyf yn dod i fyw yn eich plith -- medd Iahwe! ¹⁵ Ac yn y dydd hwnnw bydd llawer o genhedloedd yn troi at Iahwe. Ie, deuant yn bobl iddo, a byddant yn byw yn eich plith. Yna cewch wybod i Iahwe Sabaoth fy anfon i atoch! ¹⁶ Bydd Iahwe'n meddiannu Jwda, ei ran ef yn y Wlad Sanctaidd, ac fe ddewisa Jerwsalem drachefn. (Sechareia 2:10-16, NJB; sylwer, yn y fersiynau KJV/NKJV rhestrir yr adnodau fel Sechareia 2:6-12)

Er y gall cydweithredu mewn rhai materion fod yn dda, y mae agweddau ar y mudiadau eciwmenaidd a rhyngffydd y mae'r Cenhedloedd Unedig, y Fatican, llawer o Brotestaniaid, ac arweinwyr Uniongred Dwyreiniol yn eu hyrwyddo yn cael eu condemnio'n eglur gan y Beibl, ac ni ddylid eu hannog. Rhybuddiodd Iesu am rai a fyddai'n honni ei ddilyn ac a fyddai'n "twyllo llawer" (Mathew 24:4-5). Y mae llawer o eciwmeniaeth yn gysylltiedig ag agor sêl gyntaf Datguddiad 6:1-2, a adwaenir hefyd fel "marchog y ceffyl gwyn" yn y Datguddiad (NID Iesu mohono) a phutain Datguddiad 17.

Fel Sechareia, dysgodd yr Apostol Paul hefyd na ddeuai gwir undod y ffydd hyd nes ar ôl i Iesu ddychwelyd:

¹³ hyd nes y cyrhaeddwn oll undod mewn ffydd a gwybodaeth am Fab Duw ac y ffurfiwn y Dyn perffaith, wedi cyrraedd llawn aeddfedrwydd â chyflawnder Crist ei hun. (Effesiaid 4:13, NJB)

Mae'r rhai sy'n credu bod yr undod hwn yn dod cyn dychweliad Iesu yn cyfeiliorni. Mewn gwirionedd, pan ddychwel Iesu, bydd yn rhaid iddo ddinistrio undod y cenhedloedd a fydd yn ymgynnull yn ei erbyn:

11:15 Yna canodd y seithfed angel ei utgorn, a chlywid lleisiau'n gweiddi yn y nef, gan alw, 'Aeth teyrnas y byd yn deyrnas ein Harglwydd ni a'i Grist ef, ac fe deyrnasa byth bythoedd.' ¹⁶ Ymgrymodd y pedwar henuriad ar hugain, wedi eu gorseddu ym mhresenoldeb Duw, a chyffwrdd y llawr â'u talcennau gan addoli Duw ¹⁷ â'r geiriau hyn, 'Rhoddwn ddiolch i ti, Arglwydd Dduw Hollalluog, yr Hwn sydd, yr Hwn oedd, am iti gymryd atat dy allu mawr a dechrau teyrnasu. ¹⁸ Yr oedd y cenhedloedd mewn cynnwrf ac yn awr daeth yr amser i ti ddial, ac i'r meirw gael eu barnu, ac i'th weision y proffwydi, i'r saint ac i'r rhai sy'n ofni dy enw, fychain a mawrion fel ei gilydd, gael eu gwobrwyo. Daeth yr amser i ddinistrio'r rhai sy'n dinistrio'r ddaear.' (Datguddiad 11:15-18, NJB)

¹⁹:6 A chlywais yr hyn a ymddangosai fel lleisiau tyrfa enfawr, fel sŵn y cefnfor neu ru mawr taranau, yn ateb, 'Alelwia! Dechreuodd teyrnasiad yr Arglwydd ein Duw Hollalluog; . . . 19 Yna gwelais y bwystfil, gyda holl frenhinoedd y ddaear a'u byddinoedd, wedi ymgasglu i ryfela yn erbyn y Marchog a'i fyddin. ²⁰ Ond daliwyd y bwystfil yn garcharor, ynghyd â'r proffwyd ffug a fu'n gweithio gwyrthiau ar ran y bwystfil ac a dwyllodd trwyddynt y rhai a dderbyniodd nod y bwystfil a'r rhai a addolodd ei ddelw. Bwriwyd y ddau hyn yn fyw i'r llyn tanllyd o frwmstan yn llosgi. ²¹ Lladdwyd y lleill oll gan gledlyd y Marchog, a ddaeth allan o'i enau, a gwledda'r holl adar arnynt hyd syrffed . . . 20:4 Yna gwelais orseddau, lle yr eisteddasant, ac arnynt y rhoddwyd y gallu i farnu. Gwelais eneidiau pawb a ddiennyddiwyd trwy dorri eu pennau am iddynt dystiolaethu dros Iesu ac am iddynt bregethu gair Duw, a'r rhai a wrthododd addoli'r bwystfil na'i ddelw ac na fynnent dderbyn y nod ar eu talcennau na'u dwylo; daethant yn fyw, a theyrnasu gyda Christ am fil o flynyddoedd. (Datguddiad 19:6,19-21; 20:4, NJB)

Sylwch y bydd yn rhaid i Iesu ddinistrio byddinoedd y byd sy'n unedig yn ei erbyn. Yna bydd ef a saint yr atgyfodiad cyntaf yn teyrnasu. Dyna pryd y bydd undod priodol y ffydd. Yn drist, bydd llawer yn gwrandao ar weinidogion ffug sy'n ymddangos yn dda, ond nad ydynt felly, fel y

rhybuddiodd yr Apostol Paul (2 Corinthiaid 11:14-15). Pe bai mwy yn deall y Beibl ac efengyl Teyrnas Dduw yn wirioneddol, byddai llai o bobl yn ymladd yn erbyn Iesu adeg ei ddychweliad.

7. Pam Teyrnas Dduw?

Er bod bodau dynol yn hoffi tybio ein bod mor graff, y mae terfynau ar ein dealltwriaeth, ac eto y mae “deall” Duw “yn ddiderfyn” (Salm 147:5).

Dyna pam y bydd angen ymyrraeth Duw i drwsio'r blaned hon.

Er bod llawer yn credu yn Nuw, nid yw'r mwyafrif llethol o fodau dynol yn barod i wneud yr hyn y mae'n ei ddweud nac i fyw fel y mae'n cyfarwyddo mewn gwirionedd. Sylwch ar y canlynol:

⁸ Dangosodd i ti, O ddyn, beth sydd dda; a beth y mae'r Arglwydd yn ei ofyn gennyt ond gwneud barn, caru trugaredd, a rhodio'n ostyngedig gyda'th Dduw? (Micha 6:8)

Nid yw rhodio'n ostyngedig gyda Duw yn rhywbeth y bu dynolryw'n wirioneddol barod i'w wneud. O gyfnod Adda ac Efa (Genesis 3:1-6), y mae bodau dynol wedi dewis dibynnu arnynt eu hunain ac ar eu blaenoriaethau eu hunain, uwchlaw rhai Duw, er gwaethaf ei orchmynion ef (Exodus 20:3-17).

Mae Llyfr y Diarhebion yn dysgu:

⁵ Ymddiried yn yr Arglwydd â'th holl galon, ac na phwysa ar dy ddeall dy hun; ⁶ Yn dy holl ffyrdd cydnabyddia ef, ac fe gyfeiria dy lwybrau. ⁷ Na fydd ddoeth yn dy olwg dy hun; ofna'r Arglwydd a chilia oddi wrth ddrygioni. (Diarhebion 3:5-7)

Eto i gyd, ni fydd y rhan fwyaf o bobl yn ymddiried yn wirioneddol yn Nuw â'u holl galon nac yn aros iddo gyfeirio eu camau. Y mae llawer yn dweud y gwnânt yr hyn y mae Duw'n ei ddymuno, ond nid ydynt yn ei wneud. Twyllwyd dynoliaeth gan Satan (Datguddiad 12:9) ac y mae wedi syrthio am chwantau'r byd ac am ‘falchder bywyd’ (1 Ioan 2:16).

Am hynny, y mae llawer wedi llunio eu traddodiadau crefyddol a'u llywodraethau seciwlar eu hunain am eu bod yn tybio eu bod yn gwybod orau. Fodd bynnag, nid ydynt yn gwybod orau (cymharer Jeremeia 10:23), ac ni fydd y rhan fwyaf yn edifarhau'n wirioneddol chwaith.

Dyna pam y mae ar ddynoliaeth angen Teyrnas Dduw (cymharer Mathew 24:21-22).

Ystyriwch y Gwynfydau

Un o'r cyfresi enwocaf o ddatganiadau a roddodd Iesu oedd y gwynfydau, a draddododd yn ei Bregeth ar Fynydd yr Olewydd.

Sylwch ar rywfaint o'r hyn a ddywedodd:

³ “Gwyn eu byd y tlodion yn yr ysbryd, oherwydd eiddo hwy yw teyrnas nefoedd. ⁴ Gwyn eu byd y rhai sy'n galaru, oherwydd cânt hwy eu cysuro. ⁵ Gwyn eu byd y rhai addfwyn, oherwydd cânt hwy etifeddu'r ddaear. ⁶ Gwyn eu byd y rhai sy'n newynu a sychedu am gyfiawnder, oherwydd cânt hwy eu digoni. ⁷ Gwyn eu byd y rhai trugarog, oherwydd cânt hwy drugaredd. ⁸ Gwyn eu byd y rhai pur o galon, oherwydd cânt hwy weld Duw. ⁹ Gwyn eu byd y tangnefeddwyr, oherwydd cânt hwy eu galw'n feibion Duw. ¹⁰ Gwyn eu byd y rhai a erlidir er mwyn cyfiawnder, oherwydd eiddo hwy yw teyrnas nefoedd. (Mathew 5:3-10)

Yn Nheyrnas Dduw (cymharer Marc 4:30-31), y cyfeirir ati'n aml gan Mathew fel teyrnas nefoedd (cymharer Mathew 13:31), y cyflawnir yr addewidion bendigedig hyn. Yn Nheyrnas Dduw y cyflawnir yr addewid i'r rhai addfwyn etifeddu'r ddaear ac i'r rhai pur weld Duw. Disgwyliwch yn eiddgar am newyddion da'r bendithion yn Nheyrnas Dduw!

Y Mae Ffyrdd Duw yn lawn

Y gwir yw mai cariad yw Duw (1 Ioan 4:8,16) ac NAD yw Duw yn hunanol. Y mae deddfau Duw yn dangos cariad tuag at Dduw a chariad tuag at ein cymydog (Marc 12:29-31; Iago 2:8-11). Y mae ffyrdd y byd yn hunanol ac yn diweddu mewn marwolaeth (Rhufeiniaid 8:6).

Sylwch fod y Beibl yn dangos bod gwir Gristnogion yn cadw'r gorchmynion:

¹ Y mae pob un sy'n credu mai Iesu yw'r Crist wedi ei eni o Dduw, a phob un sy'n caru'r hwn a genhedlodd yn caru'r hwn a

genhedlwyd ohono hefyd.² Wrth hyn y gwyddom ein bod yn caru plant Duw, pan garwn Dduw a chadw ei orchmynion.³ Oherwydd dyma yw cariad at Dduw, ein bod yn cadw ei orchmynion. Ac nid yw ei orchmynion ef yn feichus. (1 Ioan 5:1-3)

Y mae holl “orchmynion” Duw “yn gyfiawnder” (Salm 119:172). Y mae ei ffyrdd yn bur (Titus 1:15). Yn drist, y mae llawer wedi derbyn amryw ffurfiau ar “anghyfraith” ac nid ydynt yn sylweddoli NAD i ddiddymu'r gyfraith na'r proffwydi y daeth Iesu, ond i'w cyflawni (Mathew 5:17), trwy egluro eu gwir ystyr a'u hehangu y tu hwnt i'r hyn a dybiai llawer (e.e. Mathew 5:21-28). Dysgodd Iesu y bydd “pwyl bynnag sy'n eu gwneud a'u dysgu yn cael ei alw'n fawr yn nheyrnas nefoedd” (Mathew 5:19) (y mae'r termau ‘Teyrnas Dduw’ a ‘theyrnas nefoedd’ yn gyfnewidiol).

Mae'r Beibl yn dysgu bod ffydd heb weithredoedd yn farw (Iago 2:17). Y mae llawer yn honni dilyn Iesu, ond ni fyddant yn credu ei ddysgeidiaeth mewn gwirionedd (Mathew 7:21-23) ac ni fyddant yn ei efelychu fel y dylent (cymharer 1 Corinthiaid 11:1). “Pechod yw torri'r gyfraith” (1 Ioan 3:4, KJV) ac y mae pawb wedi pechu (Rhufeiniaid 3:23). Fodd bynnag, y mae'r Beibl yn dangos y bydd trugaredd yn gorchfygu barn (Iago 2:13), gan fod gan Dduw yn wir gynllun ar gyfer pawb (cymharer Luc 3:6).

Ni fydd atebion dynol, ar wahân i ffyrdd Duw, yn gweithio. Yn y deyrnas filflwyddol, bydd Iesu'n rheoli â “gwialen haearn” (Datguddiad 19:15), a bydd daioni'n trechu am y bydd pobl yn byw ffordd Duw. Y mae HOLL broblemau'r byd yn bodoli am fod cymdeithasau'r byd hwn yn gwrthod ufuddhau i Dduw ac i'w gyfraith. Y mae hanes yn dangos nad yw dynoliaeth yn abl i ddatrys problemau cymdeithas:

⁶ Oherwydd marwolaeth yw bod â bryd cnawdol, ond bywyd a thangnefedd yw bod â bryd ysbrydol. ⁷ Oherwydd y mae'r bryd cnawdol yn elyniaeth yn erbyn Duw; nid yw'n ddarostyngedig i gyfraith Duw, ac ni all fod chwaith. ⁸ Felly, ni all y rhai sydd yn y cnawd foddhau Duw. (Rhufeiniaid 8:6-8)

Y mae Cristnogion i ganolbwyntio ar yr ysbrydol, ac ar ôl edifeirwch a bedydd rhoddir iddynt Ysbryd Duw i wneud hynny yn yr oes hon (Rhufeiniaid 8:9), er gwaethaf ein gwendidau personol:

²⁶ Oherwydd edrychwch ar eich galwedigaeth, frodyr, nad oes llawer o rai doeth yn ôl y cnawd, nac yn gedyrn, nac yn fonheddig, wedi eu galw. ²⁷ Ond dewisodd Duw bethau ffôl y byd i gywilyddio'r doeth, a dewisodd Duw bethau gwan y byd i gywilyddio'r pethau cedyrn; ²⁸ a phethau distadl y byd a'r pethau dirmygedig a ddewisodd Duw, a'r pethau nid ydynt, i ddiddymu'r pethau sydd, ²⁹ fel na orfoleddai un cnawd yn ei wŷdd ef. ³⁰ Ond ohono ef yr ydych chiwi yng Nghrist Iesu, yr hwn a wnaethpwyd i ni'n ddoethineb oddi wrth Dduw—ac yn gyfiawnder, yn sancteiddiad ac yn brynedigaeth— ³¹ fel, megis y mae'n ysgrifenedig, “Y sawl sy'n gorfoleddu, gorfoledded yn yr Arglwydd.” (1 Corinithiaid 1:26-31)

Y mae Cristnogion i orfoleddu yng nghynllun Duw! Yr ydym yn rhodio trwy ffydd yn awr (2 Corinithiaid 5:7), gan edrych i fyny (Colosiaid 3:2) mewn ffydd (Hebreaidd 11:6). Cawn ein bendithio am gadw gorchmynion Duw (Datguddiad 22:14).

Pam Efengyl Teyrnas Dduw?

Mae Protestaniaid yn tueddu i deimlo eu bod, unwaith y derbyniasant Iesu'n waredwr, wedi ceisio Teyrnas Dduw. Cred y Catholigion Rhufeinig fod y rhai a fedyddiwyd, hyd yn oed yn faban, wedi mynd i mewn i'w heglwys hwy fel y deyrnas. Y mae Catholigion Rhufeinig ac Uniongred Dwyreiniol yn tueddu i dybio eu bod, trwy'r sacramentau, ac ati, yn ceisio teyrnas Dduw. Er bod Cristnogion i gael eu bedyddio, y mae'r Groegaidd-Rufeinig-Protestannaidd yn tueddu i edrych at y byd i ddatrys problemau dynoliaeth. Y maent yn tueddu i ganolbwyntio ar y ddaearol (cymharer Rhufeiniaid 8:6-8).

Y mae ceisio Teyrnas Dduw yn gyntaf (Mathew 6:33) i fod yn nod gydol oes i Gristnogion. Nod, nid i edrych at y byd am atebion, ond at Dduw ac at ei ffyrdd ef. Y mae newyddion da Teyrnas Dduw yn newid ein bywydau.

Dywed y Beibl y bydd Cristnogion yn teyrnasu gyda Iesu, ond a ydych yn sylweddoli bod hynny'n golygu y bydd gwir Gristnogion mewn gwirionedd yn rheoli dros ddinasoedd? Dysgodd Iesu:

¹² “Aeth rhyw ŵr bonheddig i wlad bell i dderbyn teyrnas iddo'i hun ac i ddychwelyd. ¹³ Felly galwodd ddeg o'i weision, rhoddodd iddynt ddeg mina, a dywedodd wrthynt, ‘Gwnewch fasnach hyd oni ddelwyf.’ ¹⁴ Ond yr oedd ei ddinasyddion yn ei gasáu, ac anfonasant genhadaeth ar ei ôl, gan ddweud, ‘Ni fynwn i'r gŵr hwn deyrnasu arnom.’

¹⁵ “Ac felly y bu, pan ddychwelodd, wedi derbyn y

deyrnas, iddo orchymyn galw ato'r gweision hyn, y rhoddasai'r arian iddynt, er mwyn iddo wybod faint a enillasai pob un trwy fasnachu. ¹⁶ Yna daeth y cyntaf, gan ddweud, ‘Feistr, enillodd dy fina ddeg mina.’ ¹⁷ A dywedodd wrtho, ‘Da iawn, was da; am iti fod yn ffyddlon mewn peth bychan iawn, bydd ag awdurdod dros ddeg dinas.’ ¹⁸ A daeth yr ail, gan ddweud, ‘Feistr, enillodd dy fina bum mina.’ ¹⁹ Yn yr un modd dywedodd wrtho yntau, ‘Bydd dithau dros bum dinas.’ (Luc 19:12-19)

Byddwch ffyddlon dros yr ychydig sydd gennych yn awr. Bydd gan Gristnogion gyfle i reoli dros ddinasoedd gwirioneddol, mewn teyrnas wirioneddol. Dywedodd Iesu hefyd, “Y mae fy ngwobr gyda mi, i roi i bob un yn ôl ei waith” (Datguddiad 22:12). Y mae gan Dduw gynllun (Job 14:15) a lle (Ioan 14:2) i'r rhai a fydd yn wirioneddol yn ymateb iddo (Ioan 6:44; Datguddiad 17:14). Y mae Teyrnas Dduw yn wirioneddol a gallwch chwithau fod yn rhan ohoni!

Ar ddechrau 2016, yr oedd gan y cyfnodolyn Science erthygl dan y teitl “The power of crowds” (Grym torfeydd) a awgrymai y gallai deallusrwydd artiffisial a thorf-gyrchu ddatrys y “problemau drygionus” sy'n wynebu dynoliaeth. Eto i gyd, methodd yr erthygl â deall beth oedd drygioni, heb sôn am sut i'w ddatrys. Yn sicr nid yw dyfodiad diweddarach rhaglenni deallusrwydd artiffisial wedi datrys problemau'r byd.

Y mae cydweithredu, ar wahân i ddilyn gwir ffyrdd Duw, yn sicr o fethu yn yr 21ain ganrif yn union fel y methodd yn ôl ar ôl y Dilyw Mawr pan gydweithiodd dynoliaeth i adeiladu Tŵr Babel aflwyddiannus (Genesis 11:1-9).

Ni chaiff problemau'r byd, mewn mannau fel y Dwyrain Canol (er gwaethaf enillion dros dro a ddisgwylir, e.e. Daniel 9:27a; 1 Thesalonïaid 5:3), eu datrys gan fodau dynol—y mae arnom angen tangnefedd Teyrnas Dduw (Rhufeiniaid 14:17).

Ni chaiff problemau terfysgaeth ryngwladol, er gwaethaf yr enillion a ddisgwylir, eu datrys (cymharer Eseciel 21:12) gan y rhai a dwyllwyd yn y Cenhedloedd Unedig (cymharer Datguddiad 12:9)—y mae arnom angen llawenydd a diddanwch Teyrnas Dduw.

Ni chaiff problemau'r amgylchedd eu datrys trwy gydweithredu rhyngwladol, gan y bydd cenhedloedd y byd yn helpu i ddinistrio'r ddaear (Datguddiad 11:18), ond fe'u datrysir gan Deyrnas Dduw.

Ni chaiff materion anfoesoldeb rhywiol, erthylu, a gwerthu rhannau o'r corff dynol eu datrys gan yr Unol Daleithiau (cymharer Datguddiad 18:13), ond gan Deyrnas Dduw.

Ni chaiff y ddyled enfawr sydd gan yr Unol Daleithiau, y Deyrnas Unedig, a llawer o genhedloedd eraill ei datrys trwy gyfryngu rhyngwladol, ond yn y pen draw (ar ôl dinistr yn ôl Habacuc 2:6-8) gan Deyrnas Dduw.

Ni chaiff anwybodaeth a cham-addysgu eu datrys gan y Cenhedloedd Unedig—y mae arnom angen Teyrnas Dduw. Ni chaiff cynnen grefyddol ei datrys yn wirioneddol gan unrhyw fudiad eciwmenaidd-rhyngffydd sy'n cytuno ar iachawdwriaeth ar wahân i wir Iesu'r Beibl. Pechod yw'r BROBLEM yn y byd, ac am hynny y mae arnom angen aberth Iesu a'i ddychweliad yn Nheyrnas Dduw. Nid oes gan wyddoniaeth feddygol fodern yr holl atebion i iechyd dynol—y mae arnom angen Teyrnas Dduw.

Ni chaiff materion newyn eu datrys gan organebau a addaswyd yn enetig, sy'n rhoi rhannau o'r byd mewn perygl o newyn oherwydd methiannau cnwd enfawr posibl—y mae arnom angen Teyrnas Dduw.

Ni fydd y tlodi enfawr mewn rhannau o Affrica, Asia, a mannau eraill, er iddo elwa am gyfnod ar 'Fabilon' y dyddiau diwethaf (cymharer Datguddiad 18:1-19), yn datrys problem tlodi—y mae arnom angen Teyrnas Dduw. Y mae'r syniad y gall dynoliaeth, ar wahân i Iesu, ddod ag

iwtopia yn yr ‘oes ddrwg bresennol’ hon yn efengyl ffug (Galatiaid 1:3-10). Y mae arnom angen Teyrnas Dduw.

Teyrnas lythrennol a sefydlir ar y ddaear yw cyfnod milflwyddol Teyrnas Dduw. Bydd wedi ei seilio ar ddeddfau cariadus Duw ac ar Dduw cariadus yn arweinydd. Bydd y saint yn teyrnasu gyda Christ am fil o flynyddoedd (Datguddiad 5:10; 20:4-6). Bydd y deyrnas hon yn cynnwys y rhai sydd yn wirioneddol yn y Church of God, ond nid oes yr un ysgrythur yn dweud mai'r Eglwys mewn gwirionedd yw Teyrnas Dduw (boed yn Gatholig Rufeinig neu fel arall). Y mae Eglwys Rufain wedi gwrthwynebu'r ddysgeidiaeth filflwyddol, ac yn ddiweddarach bydd yn gwrthwynebu neges efengyl y Beibl yn fwy grymus wrth i ni nesáu at y diwedd. Yn ôl pob tebyg bydd hyn yn cael sylw sylweddol yn y cyfryngau, a all helpu i gyflawni Mathew 24:14.

Yn ei chyfnod olaf, bydd Teyrnas Dduw yn cynnwys y “Jerwsalem Newydd, yn dod i lawr o'r nef oddi wrth Dduw” (Datguddiad 21:2) ac ar ei chynnydd ni bydd diwedd. Ni bydd anghyfiawnder mwyach, na galar mwyach, na marwolaeth mwyach.

Mae pregethu a deall efengyl Teyrnas Dduw yn thema bwysig yn y Beibl. Dysgodd awduron yr Hen Destament amdani. Dysgodd Iesu, Paul a Ioan amdani. Dysgodd y bregeth ‘Gristnogol’ hynaf i oroesi y tu allan i'r Testament Newydd amdani. Dysgodd arweinwyr Cristnogol dechrau'r ail ganrif, fel Polycarp a Melito, amdani. Yr ydym ni yn y Continuing Church of God yn dysgu amdani heddiw. Cofiwch mai Teyrnas Dduw yw'r pwnc cyntaf y mae'r Beibl yn dangos i Iesu bregethu amdano (Marc 1:14-15). Dyna hefyd yr hyn y pregethodd amdano ar ôl ei atgyfodiad (Actau 1:3)—ac y mae'n rhywbeth y dylai Cristnogion ei geisio yn gyntaf (Mathew 6:33).

Nid yw'r efengyl yn ymwneud â bywyd a marwolaeth Iesu yn unig. Pwyslais yr efengyl a ddysgodd Iesu a'i ddilynwyr oedd Teyrnas Dduw a oedd i ddod. Y mae efengyl y deyrnas yn cynnwys iachawdwriaeth trwy Grist, ond y mae hefyd yn cynnwys dysgu am ddiwedd llywodraethau dynol (Datguddiad 11:15).

Cofiwch, dysgodd Iesu na ddeuai'r diwedd hyd nes ar ôl i efengyl y deyrnas gael ei phregethu i'r byd yn dystiolaeth i'r holl genhedloedd (Mathew 24:14). Ac y mae'r pregethu hwnnw'n digwydd yn awr. A hoffech chwi fod yn rhan o gefnogi'r gwaith olaf hwnnw yn y dyddiau diwethaf?

Y newyddion da yw mai Teyrnas Dduw yw'r ateb i'r problemau sy'n wynebu dynoliaeth. Eto i gyd, NID yw'r rhan fwyaf am ei chefnogi, nac am ei chlywed, nac am gredu ei gwirionedd. Y mae Teyrnas Dduw yn dragwyddol (Mathew 6:13), tra bo "y byd hwn yn mynd heibio" (1 Corinthiaid 7:31).

Mae cyhoeddi gwir efengyl Teyrnas Dduw yn rhywbeth yr ydym ni yn y Continuing Church of God o ddifrif yn ei gylch. Yr ydym yn ymdrechu i ddysgu pob peth y mae'r Beibl yn ei ddysgu (Mathew 28:19-20), gan gynnwys Teyrnas Dduw (Mathew 24:14). Tra byddwn yn disgwyl am y deyrnas honno, y mae angen i ni ddysgu a dilyn ffyrdd Duw a chysuro eraill sy'n dymuno credu'r gwirionedd.

Oni ddylech chwi gefnogi cyhoeddi efengyl Teyrnas Dduw sydd i ddod? A wnewch chwi gredu efengyl Teyrnas Dduw?

Continuing Church of God

Cyfeiriad post Continuing Church of God, P.O. Box 109, Grover Beach, California, 93483, U.S.A.; gwefan www.ccof.org.

Gwefannau Continuing Church of God (CCOG)

CCOG.ASIA Mae'r wefan hon yn canolbwyntio ar Asia.

CCOG.IN Anelir y wefan hon at rai o dras Indiaidd.

CCOG.EU Anelir y wefan hon at Ewrop.

CCOG.NZ Anelir y wefan hon at Seland Newydd ac at eraill o gefndir Prydeinig.

CCOG.ORG Dyma brif wefan y Continuing Church of God. Y mae'n gwasanaethu pobl ar bob cyfandir. Y mae'n cynnwys erthyglau, dolenni a fideos.

CCOGCANADA.CA Anelir y wefan hon at rai yng Nghanada.

CCOGAFRICA.ORG Anelir y wefan hon at rai yn Affrica.

CDLIDD.ES Dyma wefan Sbaeneg y Continuing Church of God.

PNIND.PH Dyma wefan Ynysoedd y Philipinau y Continuing Church of God. Y mae ganddi wybodaeth yn Saesneg ac yn Tagalog.

Gwefannau Newyddion a Hanes

COGWRITER.COM Y mae'r wefan hon yn arf cyhoeddi pwysig ac y mae ynddi newyddion, athrawiaeth, erthyglau hanesyddol, fideos, a diweddariadau proffwydol.

CHURCHHISTORYBOOK.COM Dyma wefan hawdd ei chofio ag erthyglau a gwybodaeth am hanes yr eglwys.

BIBLENEWSPROPHECY.NET Dyma wefan radio ar-lein yn Saesneg sy'n ymdrin â newyddion a phynciau Beiblaidd. Y mae gan BNPI.NET nifer o ieithoedd.

Sianeli Fideo YouTube a BitChute ar gyfer Pregethau a Phregethau Byrion

BibleNewsProphecy channel. Fideos pregethau byrion CCOG.

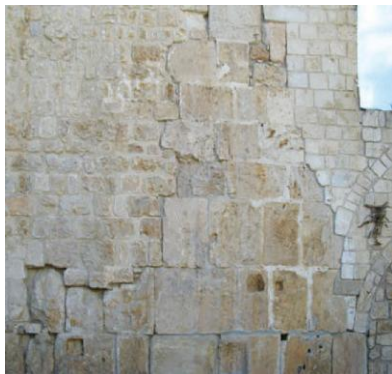
CCOGAfrica channel. Negeseuon CCOG yn ieithoedd Affrica.

CCOG Animations channel i ddysgu agweddau ar gredoau Cristnogol.

CDLIDDSermones channel â negeseuon yn yr iaith Sbaeneg.

ContinuingCOG channel. Fideos pregethau CCOG.

Mae'r llun isod yn dangos rhai o'r ychydig frics sy'n weddill (ynghyd â rhai a ychwanegwyd yn ddiweddarach) o adeilad yn Jerwsalem a adwaenir weithiau fel y Cenacle, ond a ddisgrifir yn well fel Church of God ar Fryn Gorllewinol Jerwsalem (a elwir ar hyn o bryd yn Fynydd Seion):

Credir mai dyma safle'r adeilad eglwys Gristnogol wirioneddol gynharaf, o bosibl. Adeilad y byddid wedi pregethu 'efengyl Teyrnas Dduw' Iesu ynddo. Yr oedd hwn yn adeilad yn Jerwsalem a ddysgai Efengyl Teyrnas Dduw.

Am hyn hefyd yr ydym yn diolch i Dduw yn ddi-baid, oherwydd...i chwi, frodyr, ddod yn ddilynwyr eglwysi Duw sydd yn Jwdea yng Nghrist Iesu. (1 Thesalonïaid 2:13-14)

Ymdrechwch yn ddyfal dros y ffydd a draddodwyd unwaith am byth i'r saint. (Jwd 3)

Dywedodd ef (Iesu) wrthynt, "Rhaid i mi bregethu teyrnas Dduw i'r dinasoedd eraill hefyd, oherwydd i hyn yr anfonwyd fi." (Luc 4:43)

Ond ceisiwch deyrnas Dduw, a rhoddir yr holl bethau hyn i chwi hefyd. Nac ofnwch, braidd bychan, oherwydd hoffter eich Tad yw rhoi'r deyrnas i chwi. (Luc 12:31-32)

A phregethir yr efengyl hon am y deyrnas yn yr holl fyd yn dystiolaeth i'r holl genhedloedd, ac yna y daw'r diwedd. (Mathew 24:14)